

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

**за результатами проведення чергової акредитаційної експертизи
галузі знань 0203 «Гуманітарні науки»
з напрямку підготовки 6.020302 «Історія»**

за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

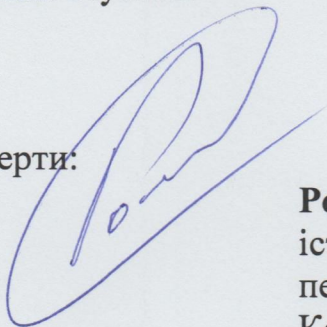
Навчальний заклад:

**Чорноморський національний
університет імені Петра Могили**

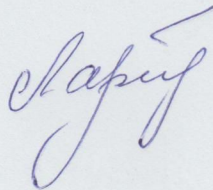
Освітній ступінь:

«Бакалавр»

Експерти:

Романюк Іван Миронович – професор кафедри історії та культури України Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор історичних наук, голова комісії;

Мицик Лариса Миколаївна – доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, кандидат історичних наук, член комісії.

2018 р.

Голова комісії

І. М. Романюк

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

**за результатами проведення чергової акредитаційної експертизи
галузі знань 0203 «Гуманітарні науки»
з напрямку підготовки 6.020302 «Історія»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили**

Відповідно до пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» і наказу Міністерства освіти і науки № 1194-л від 13.06.2018 р. у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили з 25 червня по 27 червня 2018 року експертна комісія Міністерства освіти і науки України у складі:

Голови комісії: Романюка Івана Мироновича – професора кафедри історії та культури України Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктора історичних наук, професора.

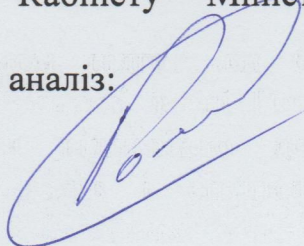
Члена комісії: Мицик Лариси Миколаївни – доцента кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, кандидата історичних наук, доцента

розглянула подані матеріали акредитаційної справи та перевірила рівень підготовки фахівців галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Перевірку діяльності за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (далі – Університет), проведено експертами відповідно до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах (затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978; Державних вимог до акредитації напрямку підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу (Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 року № 689); Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи (затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2002 року № 16); Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1187).

Висновки підготовлено здійснивши аналіз:

Голова комісії

I. М. Романюк

матеріалів акредитаційної справи галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з напряму підготовки 6.020302 «Історія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, які підготовлено університетом;

- встановлених законодавством вимог щодо освітньо-методичного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення;
- фактичного стану навчальних приміщень, кабінетів та лабораторій;
- навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та організації освітньої, методичної, виховної і профорієнтаційної роботи;
- контрольних перевірок рівня знань здобувачів вищої освіти за ККР з циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки; фундаментальної та природничо-наукової підготовки; професійної та практичної підготовки.
- звітів про проходження навчальних та виробничих практик здобувачами вищої освіти.

1. Загальна характеристика ЧНУ ім. Петра Могили та кадрове забезпечення

Чорноморський національний університет імені Петра Могили – вищий навчальний заклад державної форми власності IV рівня акредитації, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Структура ЧНУ імені Петра Могили вибудовується за схемою класичного університету сучасного типу. Він налічує 6 факультетів (комп'ютерних наук, економічних наук, політичних наук, фізичного виховання і спорту, соціології, юридичний), 4 інститути (інститут філології, інститут державного управління, інститут післядипломної освіти, медичний інститут), 38 кафедр, охоплює підготовку із 34 спеціальностей.

Створення Чорноморського національного університету імені Петра Могили на усіх стадіях свого розвитку тісно пов'язана з історією народження і розвитку Києво-Могилянської академії. За період з 17 січня 1996 року до теперішнього часу університет пройшов шлях від філії Національного університету «Києво-Могилянська академія», Миколаївського гуманітарного університету ім. Петра Могили, Чорноморського державного університету до Національного. Заснуванню Києво-Могилянської академії сприяв видатний релігійний, культурно-освітній діяч Петро Могила. Діяльність Петра Могили в галузі освіти була спрямована на піднесення національної свідомості.

Національний університет «Києво-Могилянська академія» засновано як Київську Братську школу в 1615 році. Статус колегіуму отримав в 1632 році, статус академії – в 1658 році. Києво-Могилянська академія відроджена 19 вересня 1991 року на своїй історичній території як перший незалежний вищий навчальний заклад України – університет «Києво-Могилянська академія». Статус національного набув у 1994 році.

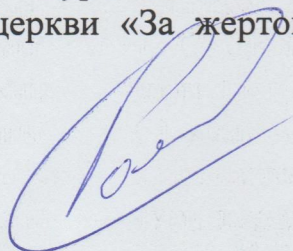
17 січня 1996 року прийнята Ухвала Вченої ради національного університету «Києво-Могилянська академія» про заснування Миколаївської філії НаУКМА, яка була затверджена Постановою Кабінету Міністрів

України від 3 липня 1996 року. 13 березня 2002 року за розпорядженням Кабінету Міністрів України № 112-р створено Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили на базі Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська академія». Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 712 від 03.07 1996 року на базі університету утворено «Миколаївський навчальний національно-культурний комплекс» як осередок української культури, спрямований на розвиток особистості як найвищої загальнолюдської цінності, без якої неможливий історичний поступ нації і держави. До складу комплексу входять: Миколаївський муніципальний колегіум, Миколаївський обласний юридичний ліцей, 8 шкіл, 4 гімназії та ліцеї міста Миколаєва, Южноукраїнська, Южне, Херсона, Кіровограда.

10 грудня 2008 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України за № 1521-р Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили реорганізовано в Чорноморський державний університет імені Петра Могили.

14 червня 2016 року Указом Президента України №252/2016 Чорноморському державному університету імені Петра Могили надано статус Національного.

Клименко Леонід Павлович є засновником та керівником закладу освіти, ректором Чорноморського національного університету імені Петра Могили, професором, доктором технічних наук, Заслуженим діячем науки і техніки України, Академіком Міжнародної інженерної академії та інженерної Академії України. Л.П. Клименко є автором понад 150 наукових навчально-методичних праць та 19 винаходів, чотири з яких впроваджені у виробництво із значним економічним ефектом, членом спеціалізованої вченої ради в Хмельницькому державному університеті та в Національному університеті кораблебудування ім. С.Й. Макарова, веде аспірантуру за спеціальностями 05.02.04 «Тертя і зношування в машинах», 21.06.01 «Екологічна безпека». Нагороди ректора: дипломант ВДНГ СРСР і ВДНГ УРСР, лауреат премії ЛКСМУ в галузі науки і техніки, медаль Петра Могили, нагрудний знак «За наукові досягнення», почесний знак і диплом «Патріот України», Почесна відзнака «За заслуги перед містом Миколаєвом» (2009 р.), Почесна грамота та нагрудний знак «За особливі заслуги перед українським народом» (2009 р.), Почесна Грамота та нагрудний знак Кабінету Міністрів України (2009 р.), Почесна Грамота Комітету з фізичного виховання та спорту МОНмолодьспорту (2011 р.), Почесна відзнака Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та Золота медаль «Михайло Петрович Драгоманов 1841-1895 рр.» (2012 р.), Медаль та диплом Почесного професора Wisconsin International University (2012 р.), Почесна відзнака Національного олімпійського комітету та Асоціації ветеранів спорту України (2012 р.), Грамота Спілки журналістів України (2013 р.), Медаль від Української православної церкви «За жертвність та любов до України» (2015 р.).

В основу науково-дослідної діяльності ЧНУ імені Петра Могили був покладений національний досвід, зокрема філософська концепція Петра Могили – органічне поєднання наукової та навчальної діяльності. Це дало змогу успішно пройти ліцензування та акредитацію із запроваджених спеціальностей.

У ЧНУ імені Петра Могили на факультеті комп'ютерних наук ліцензовано та ведеться навчання з такими напрями та спеціальності як: «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія», «Системний аналіз», «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Інженерія програмного забезпечення».

Факультет економічних наук веде навчання за ліцензованими спеціальностями «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування», «Менеджмент» та «Геодезія та землеустрій».

Факультет політичних наук має ліцензовані спеціальності «Політологія», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Історія та археологія».

Факультет соціології проводить навчання за ліцензованими спеціальностями «Соціальна робота» та «Соціологія».

На юридичному факультеті ліцензовано спеціальність «Право».

На факультеті фізичного виховання і спорту ліцензовано спеціальності «Фізична культура і спорт» та «Фізична терапія, ерготерапія».

В медичному інституті, створеному 28 серпня 2015 року (рішення Вченої ради ЧНУ імені Петра Могили від 27.08.2015 р.), ліцензовано такі спеціальності: «Медицина» та «Екологія».

Інститут філології створено при університеті 1 вересня 2010 року. Інститут готує фахівців за ліцензованими спеціальностями «Журналістика» та «Філологія» з переліком спеціалізацій: «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Переклад (англійська та німецька мови)» та «Українська мова і література».

Інститут державного управління здійснює підготовку магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» з переліком спеціалізацій: «Державна служба» та «Міське самоврядування».

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти в своїй діяльності охоплює такі напрями, як підвищення кваліфікації, перепідготовка (друга вища освіта), заочна освіта та ступенева освіта.

Підготовка здобувачів вищої освіти в ЧНУ імені Петра Могили проводиться за очною (денною та вечірньою) і заочною формами навчання, за держзамовленням та за кошти фізичних і юридичних осіб.

Відповідно до наказу МОН №693 від 10.05.2017 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями:

07.00.01 – історія України

07.00.02 – всесвітня історія

Наказом МОН України №996 від 11.07.2017 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду Д 38.053.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління за спеціальностями:

25.00.02 – механізми державного управління.

Наказом МОН України №642 від 26.05.2014 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.05 з правом прийому до розгляду та проведенням захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) технічних наук з наступних спеціальностей:

05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти;

05.13.06 – інформаційні технології.

Наказом МОН України №1222 від 07.10.2016 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.04 з правом приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

10.01.04 – література зарубіжних країн;

10.01.06 – теорія літератури.

Наказом МОН України №820 від 11.07.2016 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

23.00.02 – політичні інститути та процеси;

23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Для забезпечення рівня освіти, який відповідає міжнародним вимогам, ЧНУ ім. Петра Могили підтримує постійні та міцні зв'язки з різними міжнародними організаціями і закордонними університетами. Розширюється практика запрошення провідних іноземних вчених для викладання в ЧНУ імені Петра Могили, а також практика стажування наших студентів та викладачів у закордонних університетах.

За даними на 01.10.2017 року кількість студентів денної форми навчання складає 3920 осіб, 782 студенти навчаються за заочною формою навчання. Викладацький склад університету становить 419 осіб, з яких працює 70 докторів наук; 52 професори; 182 кандидатів наук; 127 доцентів.

Показники діяльності ЧНУ імені Петра Могили нижче наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Загальна характеристика
Чорноморського національного університету імені Петра Могили**

№ п/п	Показник	Значення показника
1.	Рівень акредитації ВНЗ	IV
2.	Кількість ліцензованих спеціальностей	34

Голова комісії

I. М. Романюк

3.	Кількість спеціальностей, акредитованих за:	
	- 1 рівнем	-
	- 2 рівнем	17
	- 3 рівнем	1
	- 4 рівнем	20
4.	Контингент студентів на всіх курсах навчання	4702
	- на денній формі навчання; - на інших формах навчання (заочна, вечірня)	3920 782
5.	Кількість факультетів (відділень)	6
6.	Кількість інститутів	4
7.	Кількість кафедр	36
8.	Кількість співробітників (всього)	665
	- в т.ч. педагогічних	419
9.	Серед них:	
	- докторів наук, осіб (%)	70(16,2%)
	- професорів, осіб (%)	52 (12,1%)
	- кандидатів наук, осіб (%)	182 (42,2%)
	- доцентів, осіб (%)	127 (29,5%)
10.	Загальна /навчальна площа будівель, кв.м.	22338,31/10377,5
11.	Загальний обсяг державного фінансування (грн.)	51477200
12.	Кількість посадкових місць в читальних залах	238
13.	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів – у тому числі з виходом в Інтернет	908
		908

Висновок: Експертна комісія констатує, що Чорноморський національний університет імені Петра Могили має в наявності всі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» з напрямку підготовки 6.020302 «Історія». Університет має сучасний рівень організації освітньої діяльності, достатню матеріально-технічну базу і науково-методичний потенціал для підготовки майбутніх фахівців з напрямку підготовки 6.020302 «Історія».

2. Формування контингенту здобувачів вищої освіти

Ліцензійний обсяг студентів напрямку підготовки 6.020302 «Історія» галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» за освітнім ступенем бакалавр становить 40 осіб денної і 40 осіб заочної форм навчання.

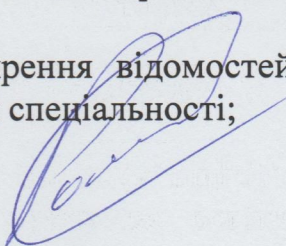
Контингент студентів, які навчаються в університеті за напрямку підготовки 6.020302 «Історія», формується на підставі державного замовлення та контрактного набору вступників згідно з чинними нормативними документами.

Якість відбору абітурієнтів для вступу до ЧНУ ім. Петра Могили на спеціальність забезпечується наступними заходами:

1. Високоякісна профорієнтаційна робота з використанням новітніх методів:

– залучення студентів для поширення відомостей про університет, про переваги навчання на зазначеній спеціальності;

Голова комісії

І. М. Романюк

- створення сторінки спеціальності на сайті університету з корисною інформацією для абітурієнтів, з розміщенням фотографій та відеороликів з навчального процесу, спортивних та культурно-масових заходів, побутових умов проживання в гуртожитках;
- створення сторінок у соціальних мережах з додатковою інформацією про навчання в ЧНУ ім. Петра Могили;
- проведення авторських лекцій в школах області;
- виступи на телебаченні та публікації в пресі з демонстрацією досягнень професорсько-викладацького складу кафедри й конкурентних переваг даної спеціальності.
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, круглих столах з демонстрацією досягнень кафедри.

2. Організація днів відкритих дверей, проведення ознайомчих екскурсій з відвідуванням занять студентів.

3. Розробка та друк у видавництві ЧНУ ім. Петра Могили рекламної продукції щодо спеціальності (буклети, лінійки, календарі, блокноти).

5. Допомога у вирішенні питань працевлаштування молодих фахівців у відповідності до отриманої професії, створення для них умов для професійного росту, набуття професійного досвіду.

Профорієнтації сприяє і те, що на базі ЧНУ імені Петра Могили постійно працюють гуманітарні секції Малої Академії Наук, учнівською наукою при цьому керують практично всі члени кафедри: Котляр Ю.В. – консультант секції «Історія України», Морозова О.С. – керівник секції «Всесвітня історія», Міронова І.С. – керівник секції «Історія України». Свідченням визнання такої діяльності було те, що саме учні, які пройшли через МАН, стали активніше поповнювати лави студентів ЧНУ імені Петра Могили.

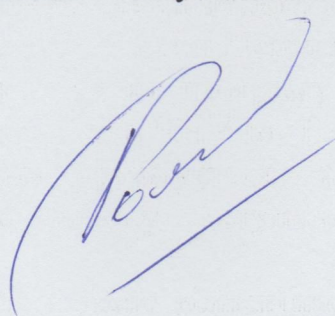
Зарахування до складу бакалаврів здійснюється за конкурсом на основі «Правил прийому на навчання до ЧНУ імені Петра Могили».

Починаючи з першого набору на програму підготовки бакалаврів у контингент студентів, які навчаються в ЧНУ ім. Петра Могили за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» формується на підставі державного замовлення та контрактного набору вступників згідно з чинними нормативними документами.

Організацію прийому забезпечено відповідно до положень постанови Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 р. № 789.

Термін навчання становить: за денною формою – 3 роки 10 місяців; за заочною – 3 роки 10 місяців.

Як видно із даних таблиці 2 напрям підготовки 6.020302 «Історія» користується певною популярністю. Рівень підготовки бакалаврів історії завжди високий. Певна частина випускників отримують дипломи з відзнакою.

**Показники формування контингенту студентів з напряму підготовки
6.020302 «Історія»**

№ з/п	Показник	Роки				
		2013-2014 н. р.	2014-2015 н. р.	2015-2016 н. р.	2016-2017 н. р.	2017-2018 н. р.
1.	Ліцензований обсяг підготовки (очна форма)	40	40	40	40	40
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)					
	• денна форма	25	33	19	10	12
	в т.ч. за держзамовленням:	13	25	18	10	3
	• заочна форма	-	-	2	5	5
	в т.ч. за держзамовленням	-	-	1	5	-
	• нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-	-	-	-
	• таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-	-	-	-
	• зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-	-	-	-
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання					
	• денна	7,4	6,1	6,1	15	8
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою) - заочна	-	-	1,0	1,2	1,4
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення					
	• очна форма	14,2	8,12	6,83	-	32
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою) - заочна	-	-	0,5	1,0	-
5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на					
	• денну форму	-	-	-	-	-
	• інші форми (вказати, за якою формою)	-	-	-	-	-

Висновок: Експертною комісією встановлено, що Чорноморський національний університет імені Петра Могили дотримує законодавчих та нормативних вимог під час прийому здобувачів вищої освіти. Експертний аналіз підтвердив, що набір здобувачів з напряму підготовки 6.020302 «Історія» з ліцензійним обсягом 40 осіб денної і 40 осіб заочної форм навчання відповідає потребам регіону. Набір здобувачів відбувається в

Голова комісії

I. М. Романюк

межах ліцензійного обсягу. Організація освітнього процесу в університеті здійснюється на рівні державних вимог до акредитації в сфері вищої освіти. Формування контингенту здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до ліцензованого обсягу та чинного законодавства України без порушень. Враховуючи попит випускників шкіл на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» напряму підготовки 6.020302 «Історія» галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» є необхідність в подальшому готувати студентів за освітнім ступенем «бакалавр».

3. Зміст підготовки фахівців

Навчально-виховний процес здійснюється у відповідності до закону України «Про освіту», Національної доктрини розвитку освіти, Положення про державний навчальний заклад, Положення про організацію навчального процесу, іншими нормативними документами з питань освіти.

Підготовка фахівців за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» здійснюється відповідно до кваліфікаційних характеристик, які затверджені як галузеві стандарти Вищої освіти України та погоджені у чинному порядку.

Зміст підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» визначені наявними на кафедрі документами:

- освітньо-кваліфікаційною характеристикою (ОКХ), яка є стандартом та схвалена Вченою Радою ЧДУ імені Петра Могили;
- освітньо-професійною програмою (ОПП), яка затверджена Вченою Радою ЧДУ імені Петра Могили.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика використовується під час:

- визначення первинних посад випускників вищих навчальних закладів та умов їх використання;
- визначення об'єкта, цілей освітньої та професійної підготовки;
- розробки засобів діагностики якості освітньо-професійної підготовки фахівців;
- визначення змісту навчання як бази для опанування нових кваліфікацій;
- атестації випускників вищих навчальних закладів та сертифікації фахівців;
- укладання договорів або контрактів щодо підготовки фахівців;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- визначення критеріїв професійного відбору;
- прогнозування потреби у фахівцях і планування їх підготовки;
- визначення кваліфікації фахівців;
- працевлаштування та аналізу використання випускників вищих навчальних закладів.
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;

– розробки вищим навчальним закладом варіативної компоненти до галузевого стандарту.

Освітньо-професійна програма передбачає зміст лише професійної підготовки спеціаліста. Вищий навчальний заклад при цьому має право додатково вносити до робочого навчального плану дисципліни гуманітарної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки, але не за рахунок скорочення часу практичної підготовки фахівців.

Вибіркова частина (варіативна компонента) ОПП формується з дисциплін вибору вищого навчального закладу та вибору студента.

Вищий навчальний заклад має право визначати: перелік вибіркових дисциплін, їх зміст, час вивчення, форми підсумкового контролю, тривалість виробничої практики, кількість курсових робіт.

Гуманітарна, та природничо-наукова підготовка майбутніх фахівців забезпечується загальноосвітніми кафедрами університету.

Відповідно до ОПП бакалаврів нормативною формою державної атестації магістра є захист дипломної роботи бакалавра. Атестацію випускників здійснює Екзаменаційна комісія.

Виконання дипломної роботи бакалавра є заключним етапом бакалаврської підготовки й має на меті:

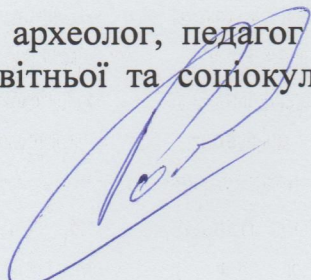
- систематизацію, закріплення й поглиблення набутих теоретичних знань і формування умінь застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових та прикладних завдань;
- розвиток компетенцій самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень;
- набуття компетенцій систематизації отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду їх прилюдного захисту.

Також кафедра історії забезпечена навчальним планом за напрямом підготовки 6.020302 «Історія», навчально-методичними комплексами дисциплін, щорічними робочими навчальними планами.

Для виконання навчальних планів складені графіки навчального процесу з урахуванням вимог освітньо-професійної програми до загальної кількості навчальних годин, до кількості тижнів теоретичного навчання, до кількості годин, що відводяться на проведення практик. Графіком навчального процесу передбачено розподіл періоду навчання на 3 триместри.

Навчальний план за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» складається з трьох циклів: циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки; циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки; циклу професійної та практичної підготовки і передбачає самостійну роботу студентів.

Сучасний історик, археолог, педагог і науковець, повинен володіти методами організації освітньої та соціокультурної діяльності різних груп

населення, передусім молоді, з урахуванням специфічних для кожної групи проблем.

Останнє знаходить свій вираз у ряді таких завдань:

- допомога в освітньому самовизначенні та творчій самореалізації молоді;
- духовне самовдосконалення особистості на основі, зокрема, збагачення її історичних знань та національної пам'яті;
- розвиток творчих здібностей особистості;
- естетико-етичний розвиток людини, одухотворення повсякденності, культури співжиття та спілкування;
- розвиток демократичних взаємин, а також культури толерантності всередині груп та ін.

Наведені завдання є основоположними у визначенні змісту навчального процесу, а відтак – і навчальних курсів.

Для забезпечення якісної підготовки політологів навчання здійснюється з урахуванням найважливіших дидактичних принципів – науковості, системності, проблемності, розвитку, об'єктивності, плюралізму, наочності, активності та усвідомлення, зв'язку історії з практикою та ін. Так, принцип науковості забезпечується використанням результатів наукових досліджень, а також впровадженням досягнень педагогічної науки в побудову і організацію навчального процесу, участю студентів у науково-дослідній та пошуковій роботі.

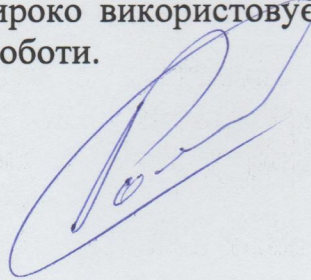
Принцип системності передбачає смисловий зв'язок багатьох навчальних елементів та курсів, послідовність та системність їх засвоєння.

Щодо принципу проблемності, то він реалізується у постановці і розв'язанні складних проблем теорії та практики соціально-політичної і культурної діяльності, що мають у собі внутрішні суперечності.

Принципи об'єктивності, розвитку, плюралізму, активності та усвідомлення базуються на використанні активних методів навчання і досліджень політичних процесів та явищ.

Водночас, зв'язок теорії з практикою впроваджується наскрізною практичною підготовкою, що передбачає послідовне закріплення теоретичних знань і набутих навичок у різних видах практик, зокрема, асистентською та переддипломною.

Таким чином, підготовка фахівців полягає у залученні перш за все студентів до активного засвоєння теоретичного та фактичного матеріалу, його закріпленні, у формуванні відповідних умінь та навичок. Передусім це досягається обґрунтованим використанням методів формування мотивації, організації навчальної діяльності і контролю знань та навичок студентів, оптимальним співвідношенням теоретичних і практичних занять. Характерною особливістю навчального процесу є також і те, що у підготовці істориків підвищена увага до індивідуальних та практичних (семінарських) форм занять. Одночасно широко використовується залучення студентів до практичної позааудиторної роботи.

Метою концепції підготовки бакалаврів на кафедрі історії є докорінне поліпшення якості фахівців, підвищення їх рейтингу та конкурентоспроможності на ринку праці.

Зміст дисциплін постійно доповнюється шляхом врахування результатів наукових досліджень та досвіду провідних вітчизняних та зарубіжних наукових шкіл. Досягнення наукових напрямків та власних наукових шкіл університету дозволили сформувати відповідний контингент спеціалістів для підготовки висококваліфікованих фахівців.

Висновок: Експертною комісією встановлено, що зміст підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідає положенням Європейської кредитно-трансферної системи і Болонського процесу, чинному законодавству та державним стандартам вищої освіти. Рівень практичної підготовки здобувачів вищої освіти забезпечує набуття умінь, навичок та компетенцій, відповідає вимогам організації освітнього процесу, послідовності засвоєння теоретичних курсів, і враховує особливості фаху. Організація освітнього процесу відповідає державним вимогам і потребам ринку праці.

4. Організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу

Навчальний процес здійснюється відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» з напрямку підготовки 6.020302 «Історія», які затверджені у встановленому порядку, навчальних та робочих програм.

Навчальна програма навчальної дисципліни (навчальна програма) є складовою стандарту вищої освіти вищх навчальних закладів і визначає місце кожної дисципліни у системі підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.020302 «Історія» мету її вивчення, зміст навчального матеріалу, основні форми організації навчання та методи контролю. Вона фіксує конкретний зміст освіти і зміст навчання з окремої навчальної дисципліни. В межах навчальної програми відбувається подальша деталізація цілей навчання, відповідно до яких формується структура і зміст навчальних дисциплін, визначаються взаємозв'язки між ними. Навчальна програма містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

Навчальні програми дисциплін формуються до нормативної та вибіркової частини освітньо-професійної програми (ОПП).

Навчальні програми дисципліни нормативної частини освітньо-професійної програми (ОПП) є складовою стандарту вищої освіти Чорноморського національного університету який розроблено кафедрою історії та затверджено в установленому порядку.

Навчальні програми дисциплін вибіркової частини ОПП розробляються кафедрою історії. Відповідальність за їх розробку покладається на завідувача кафедри. Навчальні програми з дисциплін кафедри розглядаються методичною радою факультету політичних наук та затверджуються Вченою радою університету. Сукупність навчальних програм на кафедрі історії дає цілісне уявлення, що зміст підготовки, навчальні програми з нормативних та вибіркового дисциплін, відповідають потребам сучасного етапу розвитку історії як науки та дають змогу готувати фахівців з належною теоретичною підготовкою, формують практичні навички постійного вирішення різноманітних проблем, пов'язаних з їх професійною діяльністю.

Робоча навчальна програма (РНП) є основним методичним документом, що визначає зміст і технологію навчання з дисципліни. РНП складається на основі відповідної навчальної програми і робочого навчального плану. Вона містить викладання конкретного змісту навчальної дисципліни, організаційні форми її вивчення, розподіл навчальних годин за видами занять, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, інформаційно-методичне забезпечення дисципліни. Робоча навчальна програма орієнтується на самостійне вивчення дисципліни окремими розділами (блоками), містить контрольні питання (тести), що являють собою окремі або здрібнені питання кваліфікаційної контрольної роботи (ККР) і дає можливість перевірити набуті знання.

На кафедрі історії для студентів скомплектовано папки з навчально-методичними комплексами (НМК) по кожній дисципліні, що викладаються викладачами кафедри, до складу яких входять: програмно-методичні видання – робоча навчальна програма на базі ОПП; навчальні видання – тексти лекцій та опорні конспекти лекцій для бакалаврів напряму підготовки 6.020302 «Історія», а рівень розробки навчальних програм є одним з факторів, що визначають якість підготовки фахівців; тематика та методичні вказівки виконання контрольних робіт; методичні посібники та методичні рекомендації з вивчення навчальної дисципліни; методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів (СРС) та виконання індивідуальних завдань; допоміжні видання – фонд законодавчого та довідкового матеріалів; інформаційний фонд дисципліни (дидактичні та роздаткові матеріали, пакети візуального супроводження курсу); контрольний блок дисципліни (навчальні та контрольні завдання (тести), питання для підсумкового контролю (тести, екзаменаційні білети), пакети комплексних контрольних робіт для замірів залишкових знань студентів тощо).

Зміст НМК відображає послідовність вивчення навчального матеріалу дисципліни, загострює увагу на особливостях вивчення окремих тем та розділів, роз'яснює питання програми, які викликають найбільші труднощі та призводять до типових помилок.

На випусковій кафедрі історії напряму підготовки 6.020302 «Історія» постійно здійснюється перевірка відповідності НМК дисциплін завданням і обсягу підготовки фахівців, систематичне їх удосконалення на основі

новітніх досягнень педагогічної науки та практики. НМК дисциплін задовольняють потребам наукової організації навчального процесу і сприяють реалізації вимог освітнього стандарту.

Отже, кожна дисципліна кафедри забезпечена НМК, що дозволяє здійснювати постійний контроль як за виконанням навчального навантаження викладачів, так і контроль знань студентів. Цьому сприяє існуюча у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили ефективна система підготовки навчально-методичної літератури, яка діє таким чином, що кожний викладач з певної дисципліни готує навчально-методичні розробки, що видаються редакційно-видавничим центром університету. Контроль та матеріальна мотивація цього процесу здійснюється кафедрами, методичною радою та ректоратом.

Для дисциплін кафедри створені електронні навчальні продукти (електронні НМКД), електронні тестові матеріали для забезпечення навчального процесу, що є доступними для студентів через комп'ютерну мережу університету. Такі електронні НМКД, які студенти кафедри отримують як індивідуальні технічні засоби навчання, включають навчальні програми, електронні конспекти лекцій, електронні навчальні посібники, методичні вказівки з практикуму та індивідуальні завдання, електронні пакети візуального супроводу дисципліни, тестові та прикладні навчальні програми тощо.

Рівень проведення лекцій та семінарських занять відповідає вимогам вищої школи. При проведенні відкритих лекцій та семінарів виявлено достатньо високий рівень викладання. Викладачі мають зворотний зв'язок з аудиторією, володіють фактичним матеріалом, відповідають на запитання студентів. Велику роль в підвищенні якості підготовки фахівців відіграє впровадження в навчальний процес активних форм і методів навчання, таких як проведення рольових ігор, наукових мікро-конференцій. Ознакою ефективності використання активних методів навчання є реальність імітаційних ситуацій.

Проведення практик здійснюється згідно з наскрізними програмами практик. Програми визначають зміст і послідовність практик, містять рекомендації щодо видів і форм засобів діагностики рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти. Зміст наскрізної програми відповідає Положенню про проведення практики ВНЗ України, затвердженого Міністерством освіти і науки України, наказам і рішенням колегії Міністерства освіти і науки України щодо практики студентів, навчального плану спеціальності і освітньо-кваліфікаційній характеристиці магістрів. Розроблені робочі програми відповідних видів практики.

Для всіх дисциплін спеціальності розроблені пакети контрольних завдань (ККР), застосовується загальноуніверситетська методика визначення рівня успішності у межах індивідуального рейтингу студента (оцінки у внутрішній 100-бальній шкалі, які переводяться також в національну шкалу та європейську шкалу оцінок ECTS).

На кафедрі створена локальна комп'ютерна мережа, яка використовується для забезпечення навчального процесу. Із локальної мережі студенти мають можливість виходу до мережі Internet, так само як і з загально-університетської системи комп'ютерних класів, в яких проводяться заняття студентів кафедри.

В мережі Internet існує офіційний сайт університету, де розміщено також його навчальний портал для дистанційного навчання на платформі MOODLE, сторінки факультету політичних наук, а також кафедри політичних наук. Внутрішня мережа університету містить велику кількість відео-комп'ютерних фондів для використання в навчальному процесі. Такі фонди регулярно поповнюються викладачами кафедри. З вказаних джерел можна також дістати повну інформацію про кафедру, ознайомитися з програмою навчання, переліком дисциплін та матеріальним забезпеченням навчального процесу на кафедрі, знайти «он-лайн» версії дисциплін для студентів та інше.

Основним джерелом інформаційного забезпечення студентів та професорсько-викладацького складу є бібліотека з її фондами та електронні засоби інформації. Фонд бібліотеки містить 170439 примірників з відділу наукової та навчальної літератури, 20946 примірників з сектору літератури іноземними мовами та 7105 примірників інформаційно-бібліографічного відділу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

Забезпеченість основними підручниками становить 100%, додатковими 100%. У зв'язку з підвищенням цін на літературу спостерігається зменшення кількості друкованих підручників за останні роки.

З метою вдосконалення навчального процесу за останні роки членами кафедри було підготовлено і видано необхідні методичні й науково-методичні матеріали. Серед найвагоміших зазначимо наступні:

Індивідуальні:

- Котляр Ю.В. Історична географія. Спецкурс з історії: навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 216 с.
- Котляр Ю.В. Курсові та дипломні роботи: [методичні рекомендації для студентів спеціальності «Історія та археологія»]. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. – 52 с.
- Котляр Ю.В. Николаев сакральний (История, мифология, мистика). – Николаев: Изд-во ЧГУ имени Петра Могилы, 2014. – 132 с.
- Левченко Л.Л. Архіви і архівна справа Сполучених Штатів Америки: історія та організація. – Миколаїв: Іліон, 2013. – 1204 с.
- Лозко Г.С. Боги і народи: етносоціальний вимір. – Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 624 с.
- Міронова І.С. Дидактика історії. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Історія та археологія». – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 96 с.
- Міронова І.С. Історичне джерелознавство та українська археографія: спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії:

- навч. посіб.]. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 208 с.
- Міронова І.С. Поштові і поштово-телеграфні установи на півдні України в системі зв'язку російської держави (друга половина XVII – початок XX ст.). – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 564 с.
 - Міронова І.С. Спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Історія та археологія». – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 114 с.
 - Підберезних І.Є. Країни Південно-Східної Азії: історичний, політичний, культурний екскурс: [довідник]. – Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 317 с.
 - Підберезних І.Є. США та країни Далекого Сходу: 1945-початок 1990-их років [навчальний посібник]. – Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 194 с.
 - Шкляж І.М. «Ты рождена воспламенять воображение поэтов...»: [историко-литературные очерки]. – Николаев: Изд-во ЧГУ им. Петра Могили, 2016. – 96 с.
 - Шкляж І.М. В поисках тайны адмирала де Рибаса: записки историка. – Николаев, 2013. – 168 с.
 - Шкляж І.М. Признание бывшего агента Абвера. – Николаев: Изд-во ЧНУ им. Петра Могили, 2017. – 260 с.
 - Шкляж І.М. Уникальные путешественники XIX века. – Николаев: Изд-во ЧНУ им. Петра Могили, 2017. – 28 с.

Колективні:

- Киосак Д.В., Пиструил І.В. Мезолит. Неолит. Древние культуры Северо-Западного Причерноморья (к 95-летию Национальной академии наук Украины) – Одесса: Одесский археологический музей, СМІЛ, 2013. – С. 11-25.
- Котляр Ю.В. Методологічні основи термінології, пов'язаної з національними меншинами // Миколаївщина багатонаціональна: з історії етнічних спільнот регіону / за ред. Л.С.-М. Каймаразової. – Миколаїв: Вид. Прокопчук Т.Ю., 2012. – С.120-125.
- Котляр Ю.В., Міронова І.С. Витоки Чорноморського державного університету імені Петра Могили // Чорноморський державний університет імені Петра Могили. Petra mea – моя твердиня: [ювілейне видання до 20-ї річниці навчального закладу] / за ред. Л. П. Клименка. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – С.25-35.
- Піструїл І.В. Наш край у кам'яну добу // Історія рідного краю: Миколаївщина: навчальний посібник. – Миколаїв: Іліон, 2015. – С. 6-15.

Статті в енциклопедичних словниках-довідниках:

- Іовчева А.М. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / [І. Я. Вдовичин, Л. Ч. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хома – Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. – 492 с.
- Іовчева А.М. Сучасна політична лексика : енциклопед. словник-довідник /

[І. Я. Вдовичин, Л. Ч. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хома – Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. – 396 с.

- Котляр Юрій Вадимович // Дослідники історії Південної України: біобібліографічний довідник / Упорядник: Ігор Лиман. – Київ: Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України, 2013. – С.180-185.

Ефективному впровадженню у навчальний процес новітніх освітніх технологій сприяє їх обговорення викладачами кафедри та обмін досвідом на наукових конференціях таких як науково-методична конференція «Могилянські читання» та міжнародна науково-практична конференція «Ольвійський форум», які щорічно проводяться університетом. Матеріали наукових конференцій публікуються у виданнях університету.

Крім того в ЧНУ імені Петра Могили регулярно видаються фахові журнали з історичних наук: «Наукові праці ЧНУ. Серія: Історія», «Історичний архів» (спільно з Інститутом української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України), «Чорноморський літопис» (спільно з Інститутом історії України НАН України). Збірник наукових праць «Історичний архів. Наукові студії» введено до міжнародної наукометричної бази «Index Copernicus».

З 1996 р. в університеті видається також молодіжний науковий журнал «Студентські наукові студії», зареєстрований як наукове видання, в якому публікуються окремі наукові роботи студентів та аспірантів спеціальності 032 «Історія та археологія».

Власне видавництво університету практично повністю забезпечує навчальний процес навчальними, методичними та довідковими матеріалами.

Студенти спеціальності напряму підготовки 6.020302 «Історія» беруть регулярну участь у роботі студентських олімпіад і конференцій з історичної проблематики у провідних навчальних закладах України.

Загалом методична робота кафедри історії орієнтована на удосконалення викладання дисциплін напряму підготовки 6.020302 «Історія», оптимізацію і інтенсифікацію навчального процесу, удосконалення його методичного забезпечення, підвищення педагогічної кваліфікації професорсько-викладацького складу.

Висновок: Експертною комісією встановлено, що організація освітнього процесу, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, контролю їх знань, організація і порядок проведення практик, оформлення та видання методичних розробок, робота науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до чинного законодавства. Методичні матеріали повністю забезпечують проведення семінарських занять, містять завдання для самостійної роботи, комплексні контрольні роботи проводяться з усіх дисциплін навчального плану. У галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з напряму підготовки 6.020302 «Історія» методичне забезпечення охоплює підготовку до семінарських занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти, а також дипломної роботи.

Організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу напряму підготовки 6.020302 «Історія» відповідає державним вимогам щодо акредитації.

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Перевірка якісного складу експертною комісією відбувалася на підставі аналізу особистих карток кандидатів та докторів наук, яких залучено для реалізації навчального процесу підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.020302 «Історія».

В основу системи формування кадрового забезпечення напряму підготовки 6.020302 «Історія» покладено принцип професійності та компетентності.

З метою ефективної реалізації завдань у напрямку підготовки висококваліфікованих фахівців до навчального процесу залучені науково-педагогічні працівники наступних кафедр ЧНУ ім. Петра Могили: кафедри історії (випускова); кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики; кафедри політичних наук; кафедри соціальної роботи та педагогіки; кафедри історії та теорії держави та права; кафедри якості, стандартизації та техногенно-екологічної безпеки; кафедри філософії; кафедри української філології, теорії та історії літератури; кафедри англійської мови; кафедри інтелектуальних інформаційних систем; кафедри економіки підприємства та землеустрою; кафедри соціології; кафедри романо-германської філології; кафедри психології; кафедри спортивних дисциплін.

Професорсько-викладацький склад повністю забезпечує навчально-виховний процес і гарантує належну якість знань магістрантів.

Підготовка фахівців напряму підготовки 6.020302 «Історія» здійснюється на факультеті політичних наук ЧНУ імені Петра Могили. До складу факультету входять кафедри: історії, міжнародних відносин та зовнішньої політики, політичних наук. Факультет очолює доктор політичних наук, професор О. В. Шевчук.

Навчальний процес з підготовки фахівців напряму підготовки 6.020302 «Історія» забезпечують 25 осіб професорсько-викладацького складу, серед яких 7 професорів, докторів наук та 15 доцентів, кандидатів наук.

Професорсько-викладацький склад повністю забезпечує навчально-виховний процес і гарантує належну якість знань бакалаврів.

Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» включає 164 лекційних год. З них викладається науково-педагогічними працівниками із науковими ступенями та вченими званнями 164 год., що становить 100% (+25 – відхилення від нормативу) від загальної кількості годин по циклу. Частка науково-педагогічних працівників, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи 100% (+50).

Цикл фундаментальної та природничо-наукової підготовки включає 200 лекційних год. З них викладається науково-педагогічними працівниками із науковими ступенями та вченими званнями 186 год., що становить 93% (+18) від загальної кількості год. по циклу. Частка науково-педагогічних працівників, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи 91,6% (+41,6). У тому числі частка лекційних годин, які викладаються докторами наук або професорами становить 44% (+34). Кількість докторів наук та професорів, які проводять лекційні заняття з дисциплін зазначеного циклу становить 3 особи.

Цикл професійної та практичної підготовки включає 1024 лекційних год. З них викладається науково-педагогічними працівниками із науковими ступенями та вченими званнями 1024 год., що становить 100% (+25) від загальної кількості годин по циклу. Частка науково-педагогічних працівників, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи 91,6% (+41,6). У тому числі частка лекційних годин, які читаються докторами наук або професорами становить 40,4% (+30,4). Кількість докторів наук та професорів, які проводять лекційні заняття з дисциплін зазначеного циклу становить 6 осіб.

Випускаюча кафедра – кафедра історії, яку очолює доктор історичних наук, професор Ю. В. Котляр, має висококваліфікований викладацький персонал у кількості 11 осіб, з яких – 3 доктори наук, професори (штатних), 5 кандидатів наук (штатних), із них 4 доцентів, троє з яких (Н. В. Шевченко, О. М. Гайдай, О. С. Морозова) мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в ЧНУ імені Петра Могили не менше 10 років, а також є авторами або співавторами навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України.

Науково-педагогічний персонал випускової кафедри політичних наук представлений:

Завідувач випускової кафедри професор Ю. В. Котляр має базову вищу освіту (Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова, 1992 р. спеціальність – історія, кваліфікація – історик, викладач історії). На сьогодні науково-педагогічний стаж професора Ю. В. Котляра складає 21 рік.

Біографія: у 1986 р. закінчив Березнегуватську середню школу Миколаївської області. У 1986–1992 рр. навчався на історичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, отримав диплом зі спеціальності «Історик, викладач історії». У 1992–1994 рр. працював вчителем Березнегуватської НСШ № 2, а в 1995–1996 рр. – завідувачем Березнегуватським народним історичним музеєм. У 1995–1997 рр. навчався в аспірантурі ОДУ імені І. І. Мечникова. З 1996 по 1999 рр. працював начальником паспортної служби Березнегуватського РВ УМВС в Миколаївській області. З 1999 по 2002 рр. – старший викладач, доцент, завідувач кафедри історичних дисциплін Миколаївського навчально-наукового інституту ОДУ імені І. І. Мечникова. У 2002–2005 рр. перебував у докторантурі ОДУ імені І. І. Мечникова. З 2005 по 2007 рр. працював завідувачем кафедри історичних дисциплін МННІ Одеського національного

університету імені І.І. Мечникова. З 2007 р. по теперішній час – завідувач кафедри історії Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

З 1999 р. – консультант секції «Історія України» Миколаївського територіального відділення Малої Академії Наук.

З 2010 р. – завідувач Миколаївського відділення Інституту історії України Національної Академії Наук України.

З 2011 р. – член Національної спілки краєзнавців України.

Наукові ступені та вчені звання: у 1997 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук «Повстансько-партизанський рух українських селян у 1919 – на початку 1920 рр. (на матеріалах Півдня України)» за спеціальністю 07.00.01 – історія України, в ОДУ імені І.І. Мечникова.

У 2005 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук «Селянство Півдня України в період нової економічної політики (1921 – 1929 рр.)» за спеціальністю 07.00.01 – історія України, в ОНУ імені І.І. Мечникова.

2005 р. – доцент кафедри історичних дисциплін ОНУ імені І.І. Мечникова.

2007 р. – професор кафедри історичних дисциплін ОНУ імені І.І. Мечникова.

Котляр Ю. В. голова редколегії наукового журналу «Наукові праці. Історія». Член редколегії наукових журналів: «Чорноморський літопис», «Історичний архів», «Evropský filozofický a historický diskurz» (Чехія), «Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я», багатотомного видання «Реабілітовані історії. Миколаївська область».

Котляр Ю. В. голова спеціалізованої вченої ради Д 38.053.02 при Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за спеціальностями: 07.00.01 – історія України; 07.00.02 – всесвітня історія та член спеціалізованої вченої ради Д 41.051.08 при Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова за спеціальностями: 07.00.01 – історія України; 07.00.02 – всесвітня історія.

Офіційний науковий керівник п'яти захищених кандидатських дисертацій з історії України, всесвітньої історії та політології. За останні п'ять років: 2012 р. – аспірант кафедри історії Д. О. Шпак «Опозиційний рух на Півдні УРСР в другій половині 50-х – середині 80-х рр. ХХ ст.» за спеціальністю 07.00.01. – історія України; 2012 р. – аспірант кафедри історії Ю. К. Ташкової «Трансформація ідеї справедливого соціального устрою: від витоків до теорії комунізму» за спеціальністю 23.00.01. – теорія та історія політичної науки; 2014 р. – І. В. Кузьменко – аспірант кафедри історії: «Д. Бурлюк в історії українського авангарду» за спеціальністю 07.00.01. – історія України.

У 2015 р. був офіційним опонентом дисертації на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук Калініченка В'ячеслава Володимировича

«Інститут земельної громади в доколгоспному селі Наддніпрянської України (1917-1930 рр.)» за спеціальністю 07.00.01 – історія України.

Міжнародна діяльність: у 2007 р. був стипендіатом Канадського інституту українських студій Альбертського університету; у 2010 р. проходив стажування в університеті Са'Foscari (м. Венеція, Італія); у 2016 р. пройшов стажування в Народній академії Яна Гуса (м. Прага, Чехія). Має публікації в провідних наукових виданнях Німеччини, Польщі, Чехії, Російської Федерації, Білорусі, Казахстану.

Ю. В. Котляр з 2016 р. є членом Наукової ради Міністерства освіти і науки України за фаховим напрямом «Філософія, історія та політологія».

Колектив кафедри стабільний, плинність кадрів низька. До складу штатних викладачів кафедри, що забезпечують підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.020302 «Історія», крім завідувача кафедри, входять:

- *Міронова Ірина Сергіївна* – доктор історичних наук, доцент, професор б.в.з. кафедри історії, керівник секції «Історія України» Миколаївського територіального відділення Малої Академії Наук. Нагороджена грамотами Управління освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації (2005, 2006, 2007 рр.), почесними грамотами Міністерства освіти і науки України (2005, 2006 рр.), знаками «Відмінник освіти України» (2007 р.) та «Софія Русова» (2010 р.). У 1998 р. закінчила Миколаївський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Всесвітня історія та основи правознавства». У 2000–2003 рр. навчалася в аспірантурі Миколаївського державного університету. У 2003 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук на тему: «Культура національних меншин Півдня України в 20–30-ті рр. ХХ ст.». З 2008 до 2011 рр. перебувала в докторантурі Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. У 2014 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук на тему: «Формування та розвиток поштових і поштово-телеграфних установ на півдні України (остання чверть ХVІІІ – початок ХХ ст.)». Учасниця міжнародних, всеукраїнських, регіональних та обласних наукових конференцій (Дніпропетровськ, Одеса, Миколаїв, Ніжин, Ялта, Белгород). Автор навчально-методичного посібника «Націо-нальні меншини України» (2006 р.), монографії «Поштові і поштово-телеграфні установи на півдні України в системі зв'язку російської держави (друга половина ХVІІ – початок ХХ ст.)» (2012 р.) та понад 100 наукових статей, у т. ч. у наукових виданнях Польщі та Російської Федерації. Коло наукових інтересів: історія Південної України, історія формування та розвитку установ зв'язку, національні меншини України;
- *Шкляж Йосип Михайлович* – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії. У 1967 р. закінчив історичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. У 1983 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук на тему «Давня культура народів Африки». Працював завідувачем кафедри нової та новітньої історії Миколаївського національного університету

- імені В. О. Сухомлинського, головний редактор журналу «Нова та новітня історія в сучасній школі». Автор близько 300 наукових публікацій, серед яких монографії, навчальні посібники, статті у фахових виданнях: «Из истории Крымской войны» (2004 р.), «Африка: история и современность» (2005 р.), «Между-народные отношения перед Отечественной войны 1812 года: посвяща-ется 200-летию Отечественной войны 1812 года» (2012 р.), «В поисках тайны адмирала де Рибаса: (записки историка)» (2013 р.). Коло наукових інтересів: історія країн Азії та Африки, історичне краєзнавство, історія Російської імперії;
- *Гайдай Ольга Михайлівна* – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії. У 1993 р. закінчила історичний факультет Миколаївського державного педагогічного інституту, а у 1995–1998 рр. навчалася в аспірантурі. Лауреат Миколаївської обласної культурологічної премії ім. М. Аркаса, нагороджена медаллю «За добросовестный труд» та відзнакою «Заслуженный сотрудник СГУ». У 2005 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук на тему: «Рух української громадськості за національну початкову освіту кінець XIX ст. – початок 1917 р.» зі спеціальності 07.00.01 – історія України. З 2012 до 2015 рр. перебувала в докторантурі ЧДУ імені Петра Могили. Тема дисертації: «Рід Харитоненків в економічному та громадському житті Російської імперії». Проходила міжнародні стажування в Польщі та Італії. Коло наукових інтересів: історія України, історія Росії, економічна історія. Має більше 60 наукових публікацій: «Система національної освіти України в контексті історично-цивілізаційного розвитку (на матеріалах преси 1905–1914 рр.)», «Американський дослідник Річард Уортман про Олек-сандра II та його час», «І. Г. Харитоненко: з історії заснування династії цукрозаводчиків»; «Функціонування буряко-цукрового заводу в Червоно-Ярузькому маєтку Харитоненків», «Діяльність товариств і установ цукрової промисловості Російської імперії (кінець XIX – початок XX ст.)», «Участь торгового дому «І. Г. Харитоненко з сином» у торгівлі цукром з Південною Персією»;
 - *Шевченко Наталія Володимирівна* – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії. Лауреат обласної культурологічної премії імені Миколи Аркаса в номінації «Історичні, етнографічні, археологічні дослідження, охорона культурної спадщини» (2002 р.), відмінник освіти України (2002 р.), нагороджена почесною грамотою Міністерства освіти України (1997 р.), почесною грамотою Миколаївської обласної державної адміністрації (2003 р.), грамотою управління освіти і науки Миколаївської облдерж-адміністрації (2009 р.), грамотами Миколаївського обласного центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді (1997, 1999, 2002 рр.), має подяку Кабінету Міністрів України (2010 р.). У 2001–2006 рр. – декан історичного факультету Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського, у 2006–2011 рр. – декан факультету полі-тичних наук Чорноморського державного університету

- імені Петра Могили. З 1998 р. – заступник голови громадської організації обласного фонду «Жіноча перспектива» (працює над впровадженням гендерних програм до навчальних планів загально освітніх шкіл та ВНЗ). Представляла роботу фонду на міжнародному форумі жінок у Вашингтоні (США) «Жінка в розвитку» (1999 р.). З 2015 р. – заступник голови міської громадської організації «Символи Миколаєва». Наукова спеціалізація – українська медієвістика, гендерна історія, краєзнавство. Тема кандидатської дисертації: «Суспільно-політичний рух в Україні у 60–70-ті роки XVIII ст.». Автор 120 наукових праць, серед яких «Короткий довідник з історії України», «Малий словник історії України», «The contribution of Ukrainian Thinkers to political Culture of the Enlightenment», «Політика і гендер», «Ягелонська спадщина» у світлі сучасних українських історичних студій», «Входження чи повернення до Європи? (Україна в пошуках своєї євро-пейської ідентичності)». Учасник всеукраїнських історичних читань «Козацька держава: витоки, еволюція та політична спадщина», «Академія пам'яті В. Б. Антоновича», міжнародних конференцій і конгресів у Гродно (Біло-русь), Ваасенарі (Нідерланди), Мюнстері (ФРН), Афіни (Греція). Секретар всеукраїнського наукового товариства з вивчення XVIII ст., член Викон-кому міжнародного товариства з вивчення XVIII ст. (Фундація Вольтера, Оксфорд, Великобританія). У 1999 р. стажувалася в Гарвардському університеті (США), у 2010 р. – у Дечжоуському університеті (Китай). Багато років працює з обдарованою шкільною молоддю в системі обласної і всеукраїнської історичних олімпіад, всеукраїнських історичних турнірів і Малої Академії Наук;
- *Морозова Ольга Станіславівна* – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії; співробітник Науково-дослідного інституту полоністики, член Національної спілки краєзнавців України, Української асоціації усної історії, керівник секції «Всесвітня історія» Миколаївського територіального відділення Малої Академії Наук. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2010 р.), грамотами управління освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації (2008, 2010, 2011, 2013 рр.), Чорноморського державного університету імені Петра Могили (2008, 2010 рр.), дипломом Управління у справах сім'ї та молоді Миколаївської облдержадміністрації (2012 р.). Бере активну участь у міжнародних, республіканських, регіональних та вузівських наукових конференціях, з'їздах, симпозіумах на теренах України, Польщі, Словаччини, Чехії. У 2011 р. була членом делегації України на конгресі місцевих і регіональ-них влад Ради Європи. Має диплом Східної літньої школи істориків (Варшава, 2012 р.), була стипендіатом фонду Королеви Ядвіги при Ягелонському університеті (Краків, 2012 р.), лауреат конкурсу на отримання Наукового гранту імені Кшиштофа Скубішевського (2015 р.), проходила наукове стажування у Варшавському університеті. Автор понад 60 наукових праць у провідних наукових виданнях України, Польщі, Чехії, Словаччини, зокрема, 2-х навчальних посібників. Головні

- публікації: «Дискусія українських і польських вчених навколо актуальних проблем спільної минув-шини» // *Nowa Ukraina. Zeszyty historyczno-politologiczne.* – Kraków-Przemyśl, 2013; «Badania w zakresie historii Ukrainy w polskich placówkach naukowych w latach 1989-2012» // *Rozdroża. Polsko-ukraiński dyskurs humanistyczny*, red. Rafał Dymczyk, Igor Krywoszeja, Norbert Morawiec, Częstochowa-Humań-Poznań 2013; «Kwestia łemkowska w polskiej historiografii» // *Lemkowie, Bojkowie, Rusini – historia, współczesność, kultura materialna i duchowa* / red. B. Halczak, S. Durda, R. Drozd. – Słupsk-Zielona Góra-świdnik. – 2014. Коло наукових інтересів: сучасна польська історіографія, українсько-польські відносини ХХ ст.;
- *Підберезних Інна Євгенівна* – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії. Нагороджена почесними грамотами Управління у справах сім'ї та молоді Миколаївської облдержадміністрації (2004 р.), Миколаївської обласної державної адміністрації (2010 р.), Головного управління юстиції у Миколаївській області (2010 р.). У 2002 р. закінчила Миколаївський державний педагогічний університет ім. В. О. Сухомлинського за кваліфікацією – магістр педагогічної освіти, викладач історії, а у 2007 р. – Вищий навчальний заклад «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» (м. Київ) за кваліфікацією – магістр з права. У 2008–2010 рр. навчалася в аспірантурі Чорноморського державного університету імені Петра Могили. У 2011 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук на тему «Далекосхідний напрямок зовнішньої політики США в умовах Потсдамського світового порядку». Працює над докторським дослідженням «США і країни Південно-Східної Азії в умовах сучасної регіоналізації відносин (1991–2011 рр.)» зі спеціальності 07.00.02 – *всесвітня історія*. Учасниця міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських наукових конференцій (Київ, Ялта, Миколаїв, Чернівці, Тернопіль, Запоріжжя, Молдова, Російська Федерація, США). Автор 3-х навчальних посібників та понад 50 наукових статей. Коло наукових інтересів: історія міжнародних відносин та дипломатія в Тихоокеанській Азії, політика США в Південно-Східній Азії у ХХІ ст., регіональні процеси в субрегіоні (Індонезія, Малайзія, М'янма, Філіппіни, Сінгапур, Таїланд, В'єтнам, Камбоджа, Лаос, Бруней Даруссалам, Тімор-Лесте);
 - *Іовчева Аліна Михайлівна* – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри історії, начальник відділу міжнародних зв'язків ЧНУ імені Петра Могили. Захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 23.00.02 – *політичні інститути та процеси* на тему: «Гендерна рівність у сучасних політичних процесах Республіки Сербія та України». Є постійним учасником українських і міжнародних проектів, програм та конференцій: Robert Shuman Institute «Gender in politics» (Угорщина), Human Rights Umbrella (Україна-Швеція), Humanity in Action (Німеччина, Польща), «Reconciliation of Work, Personal and Private Life» (Сербія), «Eastern European Partnership» (Україна-Німеччина), «Political Mechanisms Providing «Green Economy» in Germany» (Німеччина), «Екологія й громадянське

суспільство» (Україна-Німеччина). Очолює громадську організацію «Партнерство для розвит-ку», яка спрямовує свою діяльність на реалізацію науковцями Південного регіону важливих соціальних проектів. Член Української асоціації європейських студій. Має понад 20 публікацій. Є переможцем обласного конкурсу робіт молодих учених у номінації «Соціально-політичні науки, соціальне забезпечення» (2015 р.). Коло наукових інтересів: ген-дерне збалансування політичної сфери, інформаційне суспільство, пере-хідні демократії, історія державних установ (за внутрішнім сумісництвом);

- *Левченко Лариса Леонідівна* – доктор історичних наук, доцент, професор б.в.з. кафедри історії. Закінчила Московський державний історико-архівний інститут Російського державного гуманітарного університету. З 1992 р. працює в Державному архіві Миколаївської області, з 2003 р. – директор державного архіву. У 2003 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Миколаївське і Севастопольське військове губернаторство, 1805–1900 рр.», кандидат історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України. У 2014 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Розвиток архівної справи в Сполучених Штатах Америки, кінець XVIII – початок XXI ст.», доктор історичних наук за спеціальністю 27.00.02 – документознавство, архівознавство. Автор близько 100 наукових праць, у тому числі двох одноосібних монографій. Учасник XV, XVI, XVII Міжнародних конгресів архівів (Відень, Австрія, 2004 р.; Куала-Лумпур, Малайзія, 2008 р.; Брісбен, Австралія, 2012 р.); XL Міжнародної конференції Круглого столу архівів (Квебек, Канада, 2007 р.); Щорічної конференції Товариства російських німців в Америці (США, 2009 р.); Міжнародної українсько-угорської конференції з архівних наук (Дебрецен, Угорщина, 2010 р.); Другої конференції архівів слов'янських країн (Любляна, Словенія, 2011 р.); Міжнародної вищої архівної конференції (Париж, Франція, 2012 р.) (за зовнішнім сумісництвом);
- *Піструїл Ігор Володимирович* – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії. У 1995 р. закінчив Одеський державний університет імені І. І. Мечникова. У 2006 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Різці на пам'ятках пізнього палеоліту Північно-Західного Причорномор'я». Найвищі наукові досягнення: дослідження пізньопалеолітичного поселення Анетівка II; Відкриття пам'яток епохи неоліту в степах Північно-Західного Причорномор'я. Має близько 30 публікацій. Коло наукових інтересів: археологія кам'яної доби (за зовнішнім сумісництвом);
- *Шевченко Наталія Володимирівна* – завідувач кабінетом історії, магістр політології, магістр з державного управління.

Завдяки залученню висококваліфікованого професорсько-викладацького складу є можливість говорити про забезпечення студентів високим рівнем теоретичних знань. Плануючи та організовуючи навчально-виховний процес на кафедрі історії, її колектив ставить за мету вирішення проблеми відповідності якості освіти сучасним вимогам суспільства. Він

розглядає означену проблему через нову філософію випереджаючої, неперервної освіти, в основу якої покладено інтеграцію природничо-наукової та гуманітарної освіти, а також інтеграційне навчання.

Ефективною формою розвитку кадрового потенціалу є систематична цілеспрямована участь професорсько-викладацького складу у комунікативних заходах (науково-практичних конференціях, наукових семінарах, симпозиумах, круглих столах) з актуальних проблем історії України, всесвітньої історії, археології.

Науковці та аспіранти кафедри історії ЧНУ ім. Петра Могили беруть участь у конкурсах на отримання міжнародних або національних грантів.

З метою забезпечення високого рівня професійної майстерності, педагогічної та методичної підготовки науково-педагогічні працівники кафедри історії постійно підвищують кваліфікацію шляхом стажування у вищих навчальних закладах України, Чехії, Польщі, Італії, участі у семінарах, конференціях, а також шляхом самоосвіти.

Упродовж останніх п'яти років весь професорсько-викладацький штат кафедри пройшов підвищення кваліфікації.

Висновок: Експертною комісією встановлено, що науково-педагогічний колектив випускової кафедри історії відповідає вимогам щодо акредитації. Експертною комісією констатовано, що фактичні значення показників кадрового забезпечення підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з ліцензійним обсягом 40 осіб денної і 40 осіб заочної форм навчання відповідають державним нормативам та вимогам забезпечення якості освіти.

Професорсько-викладацький склад, що забезпечує в університеті підготовку фахівців за напрямом підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» має відповідну кваліфікацію. План підвищення кваліфікації виконується в повному обсязі, матеріали стажування використовуються в освітньому процесі. Чисельність та якісний склад науково-педагогічних працівників, що здійснюють підготовку фахівців, їх наукова і педагогічна кваліфікація дозволяють забезпечити освітній процес на рівні державних вимог до акредитації у сфері вищої освіти.

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Матеріально-технічна база Чорноморського національного університету імені Петра Могили забезпечує можливість аудиторних занять, занять на комп'ютерах, проведення спортивно-масової роботи на достатньому рівні, сприяє можливості самостійної роботи студентів, організації їхнього побуту і відпочинку та відповідає сучасним вимогам щодо організації і проведення навчального процесу.

Навчальний процес в університеті проводиться в 12-ти навчальних корпусах, об'єднаних в єдиний комплекс – кампус, студентське містечко. Для забезпечення навчального процесу використовується 22338,31 кв. м. Площа

навчальних приміщень становить 10377,5 кв.м. У навчальному процесі задіяні 123 аудиторії, 13 комп'ютерних класів, 20 лабораторій, 3 спортзали площею 1237,3 кв.м., 2 тренажерних зали та актова зала.

До складу матеріально-технічної бази бібліотеки університету входять 1 абонемент, 3 читальні зали (загальна кількість місць – 238) загальною площею 788,56 кв.м. Зона зберігання фондів становить 358,93 кв.м.; зона обслуговування читачів – 382,88 кв. м. Бібліотека має в наявності 6 комп'ютерів, 1 сервер, 6 окремих місць для користувачів Internet.

На початок 2017-2018 навчального року фонд бібліотеки становить 171066 примірника, у т.ч. державною мовою – 114681 примірників ; підручників – 79335 примірників. Фонд відділу літератури іноземними мовами – 20946 примірники на 44 мовах світу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує житлом іногородніх студентів в 3-х сучасних гуртожитках. На даний момент в них проживають 620 студентів.

Їдальня університету розрахована на 420 посадкових місць та має чотири буфети в навчальних корпусах.

Університет має автономну систему опалення, що дає змогу створити комфортні умови навчання та праці, а також в університеті впроваджено енергозберігаючі технології. Так в університеті встановлені три установки сонячних колекторів для подачі гарячої води у двох гуртожитках та головному корпусі.

Санітарно-технічний стан будівель і споруд, умови експлуатації приміщень і обладнання, матеріально-технічна база ЧНУ ім. Петра Могили відповідають встановленим нормативам, що підтверджують санітарний паспорт, висновки місцевих органів з охорони праці та органів державного пожежно-технічного нагляду. Керівництво ЧНУ ім. Петра Могили постійно турбується про розвиток, оснащення та збільшення аудиторного фонду для проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять.

Відповідно до вимог робочих навчальних планів і програм навчальних дисциплін аудиторії та кабінети університету оснащені необхідним обладнанням, офісною та організаційною технікою (копіювальні апарати, телевізори, ноутбуки, відеомагнітофони, відеоплеєри, музичні центри, акустичні системи, магнітофони, відеокамери, мультимедійні проектори).

В університеті створено умови для отримання повноцінної освіти для студентів з особливими потребами: збудовано два металевих та сім бетонних пандусів, які забезпечують доступність до аудиторій, бібліотеки, їдальні на першому поверсі університету. Завдяки співпраці з Миколаївським обласним благодійним фондом «Гармонія» на першому поверсі головного корпусу було перебудовано дві кімнати особистої гігієни для мало мобільних осіб. У разі потреби студенти завжди можуть отримати висококваліфіковану медичну допомогу в Медичному центрі університету. У Центрі соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ імені Петра Могили облаштовано спеціалізовану аудиторію, адаптовану для людей з особливими потребами, особливо з

порушеннями опорно-рухового апарату та аудиторію для проведення психологічних тренінгів.

Для занять з фізичного виховання відкрито спортивно-тренувальний майданчик, до складу якого входить футбольне, волейбольне та баскетбольне поля, спортивні споруди для занять легкою атлетикою.

Інформаційно-комп'ютерний центр ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує функціонування локальної мережі, вузла Інтернет, підтримку в робочому стані комп'ютерної та офісної техніки університету, роботу комп'ютерних класів і пунктів друку та копіювання.

На даний час у ЧНУ ім. Петра Могили налічується 908 сучасних комп'ютери, частину з яких об'єднано в локальну мережу та приєднаних до глобальної мережі Internet. У мережі університету зареєстровано близько 3,5 тис. користувачів. Кожен співробітник, студент, слухач підготовчого відділення має відповідні повноваження для доступу в мережу і власну папку на файловому сервері. Її інформація зберігається на серверах протягом всього часу навчання чи роботи.

Більша частина всіх комп'ютерів ЧНУ ім. Петра Могили зосереджені в комп'ютерних класах, які працюють з 8:30 до 20:00. Окрім планових занять студенти мають можливість в будь-який час вільно працювати в комп'ютерних класах за будь-яким вільним комп'ютером. У комп'ютерних класах на студентських робочих місцях встановлені англійські операційні системи Windows 2010, Windows XP, Linux, які вимагають не лише знання комп'ютера, а й знання англійської мови. Так, працюючи безпосередньо з комп'ютером, студенти удосконалюють свої знання в інших галузях.

ЧНУ ім. Петра Могили підключений до Інтернету через оптоволоконний канал на швидкості 6 мбіт/сек. і дає можливість усім своїм студентам та співробітникам безкоштовно працювати в Інтернеті та користуватись електронною поштою. Функціонують офіційний Web-сервер, студентський Інтернет-сервер, сайт дистанційної освіти та кілька форумів різної тематики. Співробітники університету мають можливість отримувати електронну пошту та працювати в Інтернеті з домашніх комп'ютерів через вузол Інтернет ЧНУ.

У ЧНУ ім. Петра Могили прийнята вільно розповсюджувана система Moodle, яка являє собою модульне, об'єктно-орієнтоване динамічне середовище для дистанційного навчання. Дана сторінка знаходиться в Internet-мережі за адресою <http://moodle.kma.mk.ua>.

В університеті працює комп'ютерний клас для наукової роботи аспірантів та викладачів у зазначеному дистанційному програмному середовищі Moodle.

Для забезпечення потреб студентів функціонують три пункти друку та копіювання, устаткованих копіювальними апаратами, комп'ютерами, принтерами та сканерами, в тому числі є широкоформатний кольоровий принтер для друку плакатів великого розміру.

Усі комп'ютерні класи та ключові точки університету обладнані веб-камерами, зображення з яких виводиться на внутрішню веб-сторінку університету.

Для підключення ноутбуків співробітників та студентів університету розгорнуто бездротову комп'ютерну мережу (Wi-Fi).

Видавничий відділ ЧНУ ім. Петра Могили оснащений копіювальною технікою з ризографами і комп'ютерами з кольоровими принтерами, а також іншою поліграфічною технікою (ламінатор Laminat GMP-LSI 13, різак Ideal, БР-72, ниткошвейна машина), яка дає змогу надавати практично весь спектр видавничих послуг. Для видавничої роботи використовуються пакети програм Fine Reader, CorelDraw, MS Publisher, Adob Photo Shop, Quark Xpress та інші. Відділ повністю забезпечує всі підрозділи та факультети ЧНУ ім. Петра Могили поліграфічною продукцією, а також видає студентську газету «Вагант».

Всі факультети мають достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу спеціальностей університету.

Висновок: Експертною комісією встановлено, що матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу під час підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти фахівців з напряму підготовки 6.020302 «Історія» в університеті відповідає акредитаційним вимогам. Наявні приміщення (навчальні, адміністративні, службові, побутові, спортивні) відповідають санітарно-гігієнічним нормам, вимогам нормативних документів з охорони праці та правилам пожежної безпеки, державним будівельним нормам України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.1996 р. № 117 та чинним нормам з охорони праці.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу в університеті відповідає державним нормам до акредитації у сфері вищої освіти.

7. Якість підготовки і використання випускників

В ЧНУ імені Петра Могили функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, для координації роботи структурних підрозділів університету щодо забезпечення якості освіти, контролю за організацією освітнього процесу, його відповідності стандартам вищої освіти створено навчально-методичний відділ, у складі якого функціонує відділ моніторингу якості підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації, який аналізує успішність студентів за результатами сесій, визначає рейтинги студентів, організовує ректорський контроль якості підготовки майбутніх фахівців.

В університеті діють положення: про контроль якості підготовки фахівців у ЧНУ імені Петра Могили; про рейтинг студентів ЧНУ імені Петра Могили; про ректорський контроль навчальних досягнень студентів ЧНУ імені Петра Могили.

Загалом, основними завданням контролю якості підготовки фахівців в університеті є: а) визначення рівня навчальних досягнень студентів; оцінка відповідності змісту, форм, методів, засобів навчання цілям і завданням підготовки фахівців відповідно до вимог державних стандартів якості освіти; б) визначення рівня навчально-методичного та інформаційного забезпечення викладання навчальної дисципліни; в) стимулювання й оцінювання систематичної навчально-пізнавальної, самостійної та індивідуальної роботи студентів; г) вироблення і реалізація пропозицій для поліпшення якості підготовки фахівців, удосконалення організації навчального процесу на основі сучасних освітніх та інформаційно-комунікаційних технологій.

Важливим етапом підготовки фахівців є атестація здобувачів вищої освіти, яка здійснюється для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Аналіз якості підготовки фахівців напряму підготовки 6.020302 «Історія» здійснювався експертною комісією на підставі вивчення поточної успішності студентів, матеріалів самоаналізу, результатів написання комплексних контрольних робіт (ККР), результатів підсумкової атестації.

Контрольні вимірювання залишкових знань було проведено згідно з планом проведення акредитаційного самоаналізу діяльності кафедри історії у вигляді комплексних контрольних робіт.

Пакети ККР розроблені у відповідності до вимог, їх було розглянуто на засіданнях кафедри історії та направлено на рецензування.

До складу пакетів ККР входять:

- Навчальна програма;
- Комплексна робота з дисципліни;
- Рецензія на ККР;
- Критерії оцінювання виконання ККР;
- Перелік додаткової літератури, користування якою дозволяється при виконанні ККР.

Аналіз успішності за підсумками сесій 2016-2017 та 2017-2018 навчальних років на бакалавраті напряму підготовки 6.020302 «Історія» свідчить про те, що залишкові знання, продемонстровані студентами під час контрольних вимірювань знань, можна характеризувати як стійкі та довготривалі.

Визначення показників успішності відбувалося за наступними дисциплінами циклів:

- з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки – «Історія української культури», «Політологія»;
- з циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки – «Етнологія», «Музеєзнавство»;
- з циклу професійної та практичної підготовки: «Археологія», «Нова та новітня історія Західної Європи і Америки».

Зміст комплексних контрольних робіт відповідає робочим навчальним програмам відповідних дисциплін.

За денною формою навчання:

Результати проведення комплексних контрольних робіт під час експертизи циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки наступні:

- «Історія української культури»: «відмінно» – 11, «добре» – 10, «задовільно» – 4, «незадовільно» – 0.
- «Політологія»: «відмінно» – 13, «добре» – 7, «задовільно» – 5, «незадовільно» – 0.

Результати проведення комплексних контрольних робіт під час експертизи циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки:

- «Етнологія»: «відмінно» – 5, «добре» – 9, «задовільно» – 11, «незадовільно» – 0.
- «Музеєзнавство»: «відмінно» – 9, «добре» – 12, «задовільно» – 4, «незадовільно» – 0.

Результати проведення комплексних контрольних робіт під час експертизи циклу професійної та практичної підготовки:

- «Археологія»: «відмінно» – 7, «добре» – 7, «задовільно» – 11, «незадовільно» – 0.
- «Нова та новітня історія Західної Європи і Америки»: «відмінно» – 9, «добре» – 9, «задовільно» – 7, «незадовільно» – 0.

При виконанні контрольних завдань з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студенти продемонстрували 100% абсолютну успішність, з них 84% виконали завдання на «добре» і «відмінно». Відхилення лише за середнім балом -0,06.

При виконанні контрольних робіт з циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки студенти продемонстрували 100% абсолютну успішність, з них 70% виконали завдання на «добре» і «відмінно» (відхилення за якістю знань -2%). Відхилення за середнім балом -0,02.

При виконанні контрольних робіт з циклу професійної та практичної підготовки студенти продемонстрували 100% абсолютну успішність, з них 64% виконали завдання на «добре» і «відмінно». Відхилення за середнім балом -0,04.

Середні показники абсолютної успішності за результатами ККР і самоаналізом становлять 100% (відхилення відсутнє). Середні результати за якістю за результатами ККР – 72,78%, за самоаналізом – 72% (відхилення -0,78%). Результати за середніми балами: ККР – 4,1, самоаналіз – 4,08 (відхилення -0,02).

За заочною формою навчання:

Результати проведення комплексних контрольних робіт під час експертизи циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки наступні:

- «Історія української культури»: «відмінно» – 1, «добре» – 2, «задовільно» – 2, «незадовільно» – 0.
- «Політологія»: «відмінно» – 1, «добре» – 2, «задовільно» – 2, «незадовільно» – 0.

Результати проведення комплексних контрольних робіт під час експертизи циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки:

- «Етнологія»: «відмінно» – 1, «добре» – 2, «задовільно» – 2, «незадовільно» – 0.
- «Музеєзнавство»: «відмінно» – 0, «добре» – 4, «задовільно» – 1, «незадовільно» – 0.

Результати проведення комплексних контрольних робіт під час експертизи циклу професійної та практичної підготовки:

- «Археологія»: «відмінно» – 1, «добре» – 3, «задовільно» – 1, «незадовільно» – 0.
- «Нова та новітня історія Західної Європи і Америки»: «відмінно» – 1, «добре» – 3, «задовільно» – 1, «незадовільно» – 0.

При виконанні контрольних завдань з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студенти продемонстрували 100% абсолютну успішність, з них 60% виконали завдання на «добре» і «відмінно». Відхилення за якістю та середнім балом відсутнє.

При виконанні контрольних робіт з циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки студенти продемонстрували 100% абсолютну успішність, з них 70% виконали завдання на «добре» і «відмінно». Відхилення за середнім балом -0,1.

При виконанні контрольних робіт з циклу професійної та практичної підготовки студенти продемонстрували 100% абсолютну успішність, з них 80% виконали завдання на «добре» і «відмінно». Відхилення за середнім балом -0,1.

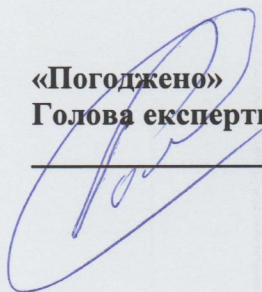
Середні показники абсолютної успішності за результатами ККР і самоаналізом становлять 100% (відхилення відсутнє). Середні результати за якістю за результатами ККР і самоаналізом – 70% (відхилення відсутнє). Результати за середніми балами: ККР – 3,87; самоаналіз – 3,93 (відхилення - 0,06).

Одержані оцінки свідчать про комплексну професійну спрямованість навчального процесу, існуючий взаємозв'язок між дисциплінами навчального плану та послідовність формування професійних навичок та вмінь у студентів.

Висновок: Експертною комісією встановлено, що якість підготовки фахівців напряму підготовки 6.020302 «Історія» у ЧНУ імені Петра Могили відповідає існуючим вимогам. Результати виконання ККР під час проведення самоаналізу та у період акредитаційної експертизи вказують на належний рівень підготовки здобувачів вищої освіти, оскільки виявлені розбіжності не є суттєвими, що дозволяє підтвердити відповідність державним вимогам з акредитації.

В цілому аналіз результатів виконання ККР показав, що підготовка з напряму підготовки 6.020302 «Історія» бакалаврів з різних циклів навчальних дисциплін дозволяє їм вирішувати питання фахового спрямування.

«Погоджено»

Голова експертної комісії МОН
І. М. Романюк

«Затверджую»

Ректор ЧНУ імені Петра Могили
Л. П. Клименко

ГРАФІК

проведення ККР для студентів ЧНУ імені Петра Могили
за напрямом підготовки 6.020302 «Історія»
галузі знань 0203 «Гуманітарні науки»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

№ з/п	Назва дисципліни	Групи	Аудиторія	Дата проведення	Час проведення	Викладач	Експерт
1. 3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки							
1	Історія української культури	434 436	3-108	25.06.18	9.00	Морозова О. С.	Романюк І. М.
2	Політологія	434 436	3-201	25.06.18	12.00	Соловійова А. С.	Мицик Л. М.
2. 3 циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки							
3	Етнологія	434 436	3-108	26.06.18	9.00	Морозова О. С.	Романюк І. М.
4	Музеєзнавство	434 436	3-201	26.06.18	12.00	Гайдай О. М.	Мицик Л. М.
3. 3 циклу професійної та практичної підготовки							
5	Археологія	434 436	3-108	27.06.18	9.00	Піструїл І. В.	Романюк І. М.
6	Нова та новітня історія Західної Європи і Америки	434 436	3-201	27.06.18	12.00	Підберезних І.Є.	Мицик Л. М.

Голова комісії

І. М. Романюк

Таблиця 3

Результати виконання комплексних контрольних робіт (акредитаційна експертиза) здобувачами вищої освіти за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Чорноморського національного університету імені Петра Могили (денна форма навчання)

№ з/п	Дисципліна	Курс, група	Кількість здобувачів	Виконували ККР		Одержали оцінки (кількість у %)				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
				Кількість	%	5	4	3	2			
1. 3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки												
1	Історія української культури	434	25	25	100	11/44	10/40	4/16	-	100	84	4,28
2	Політологія	434	25	25	100	13/52	7/28	5/20	-	100	80	4,32
Разом (у середньому) за циклом 1			25	25	100	12/48	8,5/34	4,5/18	-	100	82	4,3
2. 3 циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки												
3	Етнологія	434	25	25	100	5/20	9/36	11/44	-	100	56	3,76
4	Музезнавство	434	25	25	100	9/36	12/48	4/16	-	100	84	4,2
Разом (у середньому) за циклом 2			25	25	100	7/28	10,5/42	7,5/30	-	100	70	3,98
3. 3 циклу професійної та практичної підготовки												
5	Археологія	434	25	25	100	7/28	7/28	11/44	-	100	56	3,84
6	Нова та новітня історія Західної Європи і Америки	434	25	25	100	9/36	9/36	7/28	-	100	72	4,08
Разом (у середньому) за циклом 3			25	25	100	8/32	8/32	9/36	-	100	64	3,96
Всього			25	25	100	9/36	9/36	7/28	-	100	72	4,08

Експерти

І. М. Романюк

Ректор

Л. М. Мицик

Л. П. Клименко

Голова комісії

І. М. Романюк

Таблиця 4

Результати виконання комплексних контрольних робіт (акредитаційна експертиза) здобувачами вищої освіти за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Чорноморського національного університету імені Петра Могили (заочна форма навчання)

№ з/п	Дисципліна	Курс, група	Кількість здобувачів	Виконували ККР		Одержали оцінки (кількість у %)				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
				Кількість	%	5	4	3	2			
1. 3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки												
1	Історія української культури	436	5	5	100	1/20	2/40	2/40	-	100	60	3,8
2	Політологія	436	5	5	100	1/20	2/40	2/40	-	100	60	3,8
Разом (у середньому) за циклом 1			5	5	100	1/20	2/40	2/40	-	100	60	3,8
2. 3 циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки												
3	Етнологія	436	5	5	100	1/20	2/40	2/40	-	100	60	3,8
4	Музезнавство	436	5	5	100	-	4/75	1/25	-	100	80	3,8
Разом (у середньому) за циклом 2			5	5	100	0,5/10	3/60	1,5/30	-	100	70	3,8
3. 3 циклу професійної та практичної підготовки												
5	Археологія	436	5	5	100	1/20	3/60	1/20	-	100	80	4
6	Нова та новітня історія Західної Європи і Америки	436	5	5	100	1/20	3/60	1/20	-	100	80	4
Разом (у середньому) за циклом 3			5	5	100	1/20	3/60	1/20	-	100	80	4
Всього			5	5	100	0,8/16,7	2,7/53,3	1,5/30	-	100	70	3,87

Експерти

І. М. Романюк

Ректор

Л. М. Мицик

Л. П. Клименко

Голова комісії

І. М. Романюк

**Порівняльна таблиця
результатів виконання ККР здобувачами вищої освіти при проведенні самоаналізу
та акредитаційної експертизи за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти Чорноморського національного університету
імені Петра Могили (денна форма навчання)**

№ з/п	Назва дисциплін, за якими проводився контроль	Група	Кількість здобувачів	Результати виконання ККР в період проведення самоаналізу			Результати виконання ККР в період проведення акредитаційної експертизи			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
				Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал
1. 3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки												
1	Історія української культури	434	25	100	84	4,32	100	84	4,28	-	-	-0,04
2	Політологія	434	25	100	80	4,4	100	80	4,32	-	-	-0,08
Всього (у середньому) за циклом 1			10	100	82	4,36	100	82	4,3	-	-	-0,06
2. 3 циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки												
3	Етнологія	434	25	100	56	3,76	100	56	3,76	-	-	-
4	Музеєзнавство	434	25	100	88	4,24	100	84	4,2	-	-4	-0,04
Всього (у середньому) за циклом 2			10	100	72	4,0	100	70	3,98	-	-2	-0,02
3. 3 циклу професійної та практичної підготовки												
5	Археологія	434	25	100	56	3,84	100	56	3,84	-	-	-
6	Нова та новітня історія Західної Європи і Америки	434	25	100	72	4,12	100	72	4,08	-	-	-0,04
Всього (у середньому) за циклом 3			25	100	64	3,98	100	64	3,96	-	-	-0,02
Всього, у середньому по дисциплінах			25	100	72,78	4,1	100	72	4,08	-	-0,78	-0,02

Експерти

І. М. Романюк

Ректор

Л. М. Мицик

Л. П. Клименко

Голова комісії

І. М. Романюк

**Порівняльна таблиця
результатів виконання ККР здобувачами вищої освіти при проведенні самоаналізу
та акредитаційної експертизи за напрямом підготовки 6.020302 «Історія» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти Чорноморського національного університету
імені Петра Могили (заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва дисциплін, за якими проводився контроль	Група	Кількість здобувачів	Результати виконання ККР в період проведення самоаналізу			Результати виконання ККР в період проведення акредитаційної експертизи			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
				Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал
1. 3 циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки												
1	Історія української культури	436	5	100	60	3,8	100	60	3,8	-	-	-
2	Політологія	436	5	100	60	3,8	100	60	3,8	-	-	-
Всього (у середньому) за циклом 1			5	100	60	3,8	100	60	3,8	-	-	-
2. 3 циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки												
3	Етнологія	436	5	100	60	3,8	100	60	3,8	-	-	-
4	Музезнавство	436	5	100	80	4	100	80	3,8	-	-	-0,2
Всього (у середньому) за циклом 2			5	100	70	3,9	100	70	3,8	-	-	-0,1
3. 3 циклу професійної та практичної підготовки												
5	Археологія	436	5	100	80	4,2	100	80	4	-	-	-0,2
6	Нова та новітня історія Західної Європи і Америки	436	5	100	80	4	100	80	4	-	-	-
Всього (у середньому) за циклом 3			5	100	80	4,1	100	80	4	-	-	-0,1
Всього, у середньому по дисциплінах			5	100	70	3,93	100	70	3,87	-	-	-0,06

Експерти

І. М. Романюк

Ректор

Л. М. Мицик

Л. П. Клименко

Голова комісії

І. М. Романюк

8. Система забезпечення якості вищої освіти

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1557-VII розділу 5 ст. 16 п.2 «Система забезпечення якості вищої освіти» та Постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2014 р. № 507 «Про внесення змін до Положення про акредитацію у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили розроблено внутрішню систему якості освітньої діяльності.

Для визначення політики вищого навчального закладу щодо забезпечення якості, ЧНУ імені Петра Могили розробив Концепцію освітньої діяльності, яка включає:

- характеристику стану освітньої та науково-дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників, відбиває рівень взаємодії викладання і досліджень в університеті;
- стратегічні напрямки діяльності навчального закладу в забезпеченні відповідності підготовки до стандартів вищої освіти та європейських стандартів внутрішнього забезпечення якості навчання;
- опис організаційних принципів та структури системи забезпечення якості на інституційному рівні;
- визначає рівні відповідальності кафедр, факультетів, інститутів та інших структурних підрозділів та відповідних керівників та осіб за реалізацію процедур забезпечення якості;
- опис процедур залучення студентів до забезпечення якості;
- напрями та способи реалізації політики, механізми її моніторингу, перегляду та вдосконалення системи забезпечення.

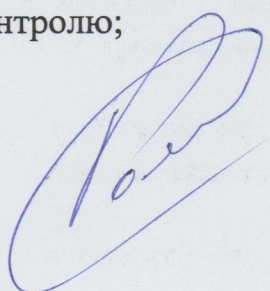
Створення і офіційне визначення політики і процедур забезпечення якості визначають шляхи і практичні засоби, які використовуються для досягнення високої ефективності функціонування системи забезпечення якості та сприяють визнанню з боку громадськості права університету на автономію.

ЧНУ імені Петра Могили розробив та офіційно затвердив механізми періодичного перегляду, моніторингу та вдосконалення своїх навчальних програм.

У ЧНУ імені Петра Могили розроблено, офіційно затверджено та реалізовано систему оцінювання знань, яка включає загальновідомі критерії, правила і процедури об'єктивності визначення результатів навчання.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів передбачає процедури:

- встановлення відповідності досягнутих запланованих навчальних результатів передбачуваним цілям і результатам навчальної програми;
- забезпечення проведення різнорівневих діагностичних заходів на етапах поточного та підсумкового контролю;

- визначення однозначних, чітких й широкодоступних критеріїв оцінювання і екзаменаційних правил для всіх випадків контролю і атестації;
- залучення викладачів та інших фахівців освітніх вимірювань, які здатні проводити оцінювання з врахуванням досягнення вимог майбутньої кваліфікації;
- забезпечення об'єктивності і незалежності лише від одного екзаменатора результатів оцінювання;
- встановлення чітких правил врегулювання випадків відсутності студента через поважні обставини;
- забезпечення адміністративного нагляду і перевірок дотримання встановлених вищим навчальним закладом процедур оцінювання.

Важливою умовою функціонування системи оцінювання навчальних досягнень є реалізація чіткого механізму інформування студентів про стратегію оцінювання, яка впроваджена в ЧНУ імені Петра Могили та її конкретне застосування щодо їхньої навчальної програми, а також оприлюднення критеріїв оцінювання успішності з даної навчальної дисципліни.

ЧНУ імені Петра Могили визначає процедури і критерії, які б засвідчували відповідну кваліфікацію і високий фаховий рівень викладачів.

Якість освітніх послуг, ефективність навчальних програм в першу чергу визначаються якісним складом викладачів та умовами в яких вони можуть ефективно передавати студентам свої знання, досвід і розуміння предмету в різних ситуаціях навчання. ЧНУ імені Петра Могили запроваджує систему кадрового забезпечення, яка передбачає:

- офіційно визначені процедури відбору та призначення на посаду нових викладачів відповідно до їхнього рівня професійної компетенції;
- розроблені засоби оцінки якості навчальної діяльності професорсько-викладацького складу, та умови доступу викладачів до інформації про оцінку їхньої роботи;
- реалізацію механізму підвищення кваліфікації і вдосконалення фахової майстерності, який включає умови стимулювання і визнання професійних досягнень;
- передбачати умови професійного вдосконалення до необхідного рівня для слабких викладачів, та встановлені механізми звільнення з викладацьких посад осіб, що виявляють професійну нездатність.

ЧНУ імені Петра Могили розробляє, запроваджує та використовує інформаційні системи збору, аналізу і використання об'єктивної інформації для ефективного управління навчальними програмами.

Університет для ефективного забезпечення якості здійснює постійний самоаналіз, для чого йому необхідні засоби збору й аналізу інформації про свою власну діяльність. Знаряддя забезпечення об'єктивної сторони такого самоаналізу послуговує інформаційна система ЧНУ імені Петра Могили, яка забезпечує моніторинг якості, оперативний облік процесів і ресурсів, достовірну архівацію даних про стан навчальних (кадрових, навчально-

методичних, інформаційно-бібліотечних, матеріальних тощо) ресурсів, аналітичну обробку, оперативний пошук, передачу і необхідне представлення відповідної інформації.

ЧНУ імені Петра Могили забезпечує прозорість своєї освітньої діяльності, надає інформацію про пропоновані програми і кваліфікації, очікувані результати навчання, оприлюднює процедури викладання, навчання і оцінювання знань та повідомляє про інші навчальні можливості, які доступні студентам.

Висновок: Експертною комісією встановлено, що ЧНУ імені Петра Могили впроваджує та забезпечує європейські стандарти якості вищої освіти шляхом підтримки наукової складової навчального процесу та впровадження інноваційних технологій.

Університет забезпечує точність, неупередженість, об'єктивність і широку доступність пропонованої інформації.

9. Перелік зауважень у діяльності навчального закладу, що були зроблені під час попередньої експертизи акредитаційних матеріалів

За результатами попередньої експертизи поданих матеріалів акредитаційної справи виявлено наступні недоліки:

1. В акредитаційній справі відсутні відомості щодо забезпеченості комп'ютерними робочими місцями відповідно до статті 34 та додатку 4 п. 3, 2 Постанови КМУ України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Надаємо інформацію згідно Постанови КМУ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 додаток 4 п. 2, 3, 4.

Таблиця 7.

Забезпечення ЧНУ імені Петра Могили приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями

№ з/п	Найменування приміщень за функціональним призначенням	Площа приміщень (кв. м)			
		Загальні	У тому числі:		
			Власні	Орендовані	Здано в оренду
1.	Навчальні приміщення, усього: у тому числі:	10377,49	10377,49	-	-
1.1.	Приміщення для занять студентів, курсантів, слухачів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо)	6558,19	6558,19	-	-

Голова комісії

І. М. Романюк

1.2.	Комп'ютерні лабораторії (аудиторії)	2582	2582	-	-
1.3.	Спортивні зали	1237,3	1237,3	-	-
2.	Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників	699,65	699,65	-	-
3.	Службові приміщення	814,41	814,41	-	-
4.	Бібліотека, у тому числі читальні зали	788,56 382,88	788,56 382,88	-	-
5.	Гуртожитки	9217,5	9217,5	-	-
6.	Їдальні, буфети	653,5	653,5	-	-
7.	Профілакторії, бази відпочинку	-	-	-	-
8.	Медичні пункти	48	48	-	-
9.	Будинки викладачів	2724,5	2724,5	-	-

Таблиця 8

**Обладнання лабораторій та спеціалізованих кабінетів ЧНУ імені Петра
Могили за напрямом підготовки 6.020302 «Історія»**

№ з/п	Найменування лабораторій, спеціалізованих кабінетів, їх площа	Найменування навчальної дисципліни	Найменування обладнання, устаткування, їх кількість	Опис обладнання, устаткування
1	Кабінет ім. В.Н. Станко (3-101), 48 м ²	Етнологія	Ноутбук, 1; відеопроєктор, 1; Екран для проєктора, 1	Ноутбук Lenovo G550 Серійний номер: CBG2811649 Інвентарний номер: 10480740 Проєктор: Aser X1130P Серійний номер: EYK06050130110FD28411 Інвентарний номер: 10490282
2	Кабінет ім. В.Н. Станко (3-101), 48 м ²	Спецкурс з етнології	Ноутбук, 1; відеопроєктор, 1; Екран для проєктора, 1	Ноутбук Lenovo G550 Серійний номер: CBG2811649 Інвентарний номер: 10480740 Проєктор: Aser X1130P Серійний номер: EYK06050130110FD28411 Інвентарний номер: 10490282

Голова комісії

І. М. Романюк

3	Кабінет ім. В.Н. Станко (3- 101), 48 м ²	Спецкурс з археології	Ноутбук, 1; відеопроєктор, 1; Екран для проєктора, 1	Ноутбук Lenovo G550 Серійний номер: СВГ2811649 Інвентарний номер: 10480740 Проєктор: Aser X1130P Серійний номер: ЕУК06050130110FD28411 Інвентарний номер: 10490282
4	Миколаївська обл., Доманівський район, с. Анетівка (Археологічна база практики), Житловий будинок, 48,2 м ²	Археологія Історія первісного суспільства	Обладнання для проведення археологічних досліджень	Інвентар, наочні матеріали, фотоапарат

Таблиця 9

Таблиця. Обладнання, устаткування та програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій ЧНУ імені Петра Могили, які забезпечують напрям підготовки 6.020302 «Історія»

№ з/п	Найменування комп'ютерної лабораторії, її площа	Найменування дисципліни за навчальним планом	Модель і марка персональних комп'ютерів, їх кількість	Назви пакетів прикладних програм (в тому числі ліцензованих)	Можливість доступу до Інтернет, наявність каналів доступу (так/ні)
	Комп'ютерний клас № 1, 84 кв.м.	Основи інформатики	25, AMD A8 – 5600	Microsoft Visual Studio 2013; Matlab 6.5; Matcad 2001;	Так
1.	Комп'ютерний клас № 7, 84 кв. м.	Іноземна мова (англійська)	14, Phenom x3 8450	Microsoft Visual Studio 2010; Matlab 6.5; Matcad 2001; Ліга: Закон Еліт 8.1-ліценз.; Нормативні акти України (МЕГА-НАУ)-ліценз.	Так
2.	Комп'ютери-зована	Спецкурс з джерелознавства,	9, Acer Aspire	Linux, Mozilla Firefox,	Так

Голова комісії

І. М. Романюк

лабораторія методики та методології досліджень, 54 кв. м	історіографії та методики	5520, Acer Extensa 5620, Acer TravelMate 2410	LibreOffice	
--	---------------------------	---	-------------	--

2. В аредитаційній справі відсутні відомості щодо забезпеченості комп'ютерними робочими місцями відповідно до статті 37 та додатку 4 п. 5 Постанови КМУ України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Надаємо інформацію згідно Постанови КМУ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 додаток 4 п. 5.

Таблиця 10

Інформація про соціальну інфраструктуру ЧНУ імені Петра Могили

№ з/п	Найменування об'єкта соціальної інфраструктури (показника, нормативу)	Кількість	Площа (кв. метрів)
1.	Гуртожитки для студентів	3	9217,5
2.	Житлова площа на одного студента у гуртожитку	-	13
3	Їдальні та буфети	5	653,5
4.	Кількість студентів на одне місце в їдальнях і буфетах	6	-
5.	Актові зали	1	364
6.	Спортивні зали	3	1237,3
7.	Плавальні басейни	-	-
8.	Інші спортивні споруди: - стадіони - спортивні майданчики - корти - тощо	- 1 - -	- 200 - -
9.	Студентський палац (клуб)	-	-
10.	Інші: Споруди для маломобільних груп населення, з урахуванням їх обмежень життєдіяльності, обумовлених станом здоров'я та віком: - спеціалізована аудиторія, адаптована для людей з особливими потребами (порушення опорно-рухового апарату), I поверх - пандуси до аудиторій, бібліотеки, їдальні, I поверх: а) металеві б) бетонні - кімнати особистої гігієни, I поверх - медичний центр	5 2 7 2 1	346 36 48

Висновок: Експертною комісією встановлено, що ЧНУ імені Петра Могили сумлінно підійшов до врахування пропозицій та рекомендацій експертної комісії щодо провадження підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.020302 «Історія».

Голова комісії

І. М. Романюк

10. Висновки експертної комісії

На підставі аналізу поданих документів і проведеної акредитаційної експертизи щодо діяльності Чорноморського національного університету імені Петра Могили з підготовки фахівців освітнього ступеню бакалавр у галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» експертна комісія дійшла висновку, що:

1. Наявні в акредитаційній справі установчі та нормативні документи підтверджують право Чорноморського національного університету імені Петра Могили на підготовку бакалаврів в галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з напрямку підготовки 6.020302 «Історія». Загальні показники діяльності відповідають встановленим державним нормативам.
2. Робота із формування та збереження контингенту студентів проводиться на належному рівні. Контингент студентів набору з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» за 2013-2017 н. р. відповідає ліцензованому обсягу.
3. Відповідно до нормативних документів і виконання державних вимог до професійної та практичної підготовки фахівців проводиться значна робота щодо формування змісту підготовки фахівців, активно впроваджуються сучасні технології навчання. Навчальні плани виконуються в повному обсязі.
4. Підготовка фахівців має належне навчально-методичне та інформаційне забезпечення.
5. Виконання навчального плану підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» здійснюють науково-педагогічні працівники відповідної кваліфікації. Проведення лекцій забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями; частка докторів наук або професорів, які забезпечують викладання лекційних годин, відповідає ліцензійним умовам.
6. Матеріально-технічна база, інформаційне забезпечення навчального процесу в університеті забезпечують якісну підготовку і відповідають встановленим законодавством вимогам до акредитації підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.020302 «Історія».
7. Результати науково-дослідної діяльності обговорюються на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях. Міжнародні зв'язки постійно розширюються і поглиблюються на різних рівнях.
8. Здобувачі вищої освіти під час виконання ККР продемонстрували достатній рівень теоретичної та практичної підготовки, що свідчить про їхню готовність до вирішення професійних завдань та відповідають вимогам акредитації.

Водночас, експертна комісія вважає за потрібне висловити пропозиції, які дозволять покращити організацію і технологічне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців заявленої спеціальності:

Голова комісії

I. М. Романюк

1. Провести роботу щодо оновлення навчальної та наукової літератури в бібліотеці університету, необхідної для забезпечення навчального процесу фахівців з напрямку підготовки 6.020302 «Історія».
2. Збільшити кількість публікацій науково-педагогічних працівників випускової кафедри у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних.
3. Зосередити зусилля на оновленні навчального обладнання, зокрема комп'ютерної техніки, ширшому впровадженні сучасних мультимедійних засобів навчання та інноваційних програм (MOODLE, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін).

Вказані зауваження не входять до складу обов'язкових і не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволяють поліпшити якість підготовки фахівців.

Отже, на підставі поданих на акредитацію матеріалів Чорноморського національного університету імені Петра Могили та перевірки результатів освітньої діяльності на місці, експертна комісія вважає за можливе акредитувати діяльність університету з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти щодо підготовки фахівців з у галузі знань 0203 «Гуманітарні науки» з напрямку підготовки 6.020302 «Історія» з ліцензійним обсягом прийому 40 осіб денної і 40 осіб заочної форм навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Голова експертної комісії:

професор кафедри історії та культури України
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
доктор історичних наук, професор

І. М. Романюк

Член експертної комісії:

доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя,
кандидат історичних наук, доцент

Л. М. Мицик

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор
Чорноморського національного університету
імені Петра Могили,
доктор технічних наук, професор

Л. П. Клименко

«27» червня 2018 року

Голова комісії

І. М. Романюк

Порівняльна таблиця
відповідності стану забезпечення навчального закладу Ліцензійним
умовам надання освітніх послуг напряму підготовки 6.020302 «Історія»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Найменування показника	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів АРК, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією	+	+	
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	40/40	40/40	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	93	+18
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	91,6	+41,6

Голова комісії

І. М. Романюк

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	44 3 доктора наук (Котляр Ю., Міронова І. Левченко Л.)	+34
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	91,6	+41,6
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	40,4 6 докторів наук (Котляр Ю., Міронова І., Шкляж Й., Григор'єва Л. Осипов А., Тригуб О.)	+30,4
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	
доктор наук або професор	+	+	
кандидат наук, доцент			

Голова комісії

I. М. Романюк

3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	80	+10
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12,88	+0,88
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	12,88	+6,88
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т. ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т. ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%):	100	100	
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін	100	100	
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт	100	100	
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (%)	100	100	
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (%)	+	+	

Голова комісії

I. М. Романюк

4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	100	100	
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т. ч. з використанням інформаційних технологій), %	+	+	
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	6,3	+1,3
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	13	+9
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	
- наявність каналів доступу	+	+	
6. Якісні характеристики підготовки фахівців різних освітніх ступенів			
6.1 Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
6.1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	
6.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	
6.1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	
6.2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
6.2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
6.2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+ 10
6.2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	82	+ 32
6.2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
6.2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+ 10

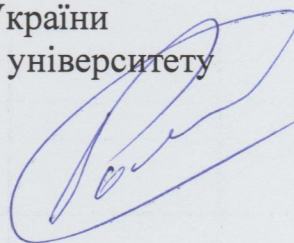
Голова комісії

I. М. Романюк

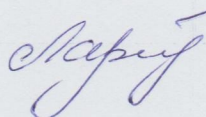
6.2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	72	+ 22
6.2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
6.2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+ 10
6.2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	64	+ 14
6.3. Організація наукової роботи			
6.3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	
6.3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	

Голова експертної комісії:

професор кафедри історії та культури України
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
доктор історичних наук, професор

І. М. Романюк**Член експертної комісії:**

доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя,
кандидат історичних наук, доцент

Л. М. Мицик**«З експертними висновками ознайомлений»**

Ректор
Чорноморського національного університету
імені Петра Могили,
доктор технічних наук, професор

Л. П. Клименко

«27» червня 2018 року

Голова комісії

І. М. Романюк

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо матеріально-технічного, інформаційного та навчально-
методичного забезпечення освітньої діяльності
напряму підготовки 6.020302 «Історія»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Вимоги до значення показника (нормативу) за рівнями вищої освіти	Фактичне значення	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,87	+0,47
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30,08	+0,08
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-
3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	--
6) медичного пункту	+	+	
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30

Голова комісії

І. М. Романюк

5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
Інформаційне забезпечення освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	8	10	+2
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня /освітньо-наукова/ видавничча/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	-
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	68,8	+8,8
Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-

Голова комісії

І. М. Романюк

4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-

Голова експертної комісії:

професор кафедри історії та культури України
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
доктор історичних наук, професор

І. М. Романюк

Член експертної комісії:

доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя,
кандидат історичних наук, доцент

Л. М. Мицик

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор
Чорноморського національного університету
імені Петра Могили,
доктор технічних наук, професор

Л. П. Клименко

«27» червня 2018 року

Голова комісії

І. М. Романюк